

NÉPÚJSÁG

2026. július 9.,
csütörtök

LXXVIII. évfolyam
149. (22309.) sz.

Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3⁰⁰ lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Kormányalakítási és mezőgazdasági kérdések a Vibe-on Mevannak a vörös vonalak

Fotó: Tánczos Barna Facebook-oldala

Elsőre arra lehetne gondolni, hogy ugyan kit érdekel egy fesztiválon a politika és a mezőgazdaság. Különösen egy vihar után. Tánczos Barna ügyvivő kormányfőhelyettes, mezőgazdasági miniszter is azzal számolt, hogy nem lesznek résztvevők azon a kerekasztal-beszélgetésen, konstruktív vitán, amely a romániai mezőgazdaság kihívásait járta körbe, viszont meglepetésére tele

volt a sátor. A résztvevők végig követték az előadást, amely után mi is kérdeztük Tánczos Barnát a mezőgazdaságról és a kormányalakítás kilátásairól is.

Nagy-Bodó Szilárd

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje

**idejében
megújítani
előfizetését!**

Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
olcsóbban,
mint ha megvásárolná!

Városmegújítási tervet kiviteleznek Dicsőszentmártonban

A projekt révén a Kis-Küküllő partján levő töltéseket sétányokká és sporttevékenységekre alkalmas hellyé alakítják át.

2.

Divat a trauma és a szülőhibáztatás

Eléggé traumatizáló, hogy egyszer csak arra ébredtünk, hogy életünket, benne az érzelmeinket, a cselekedeteinket, a kapcsolatainkat a gyerekkori traumáink alakítják, magyarázzák, teszik olyanná amilyen, és nem hagynak lehetőséget arra, hogy mi magunk legyünk, és alkossuk meg magunkat olyanak, amilyenek szeretnénk.

7.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

AKTUÁLIS

Multimilliomos passzivitás

Benedek István

Megint van egy dolog, amiben listavezetők vagyunk az európai országok között: szép hazánk az egyetlen uniós tagállam, amelyik nem fogadott el olyan törvényt, amely lehetővé tenné az Európai Unió 1114/2023-as szabályzatának itthoni életbe léptetését. Ez az uniós szabály idén július elsejei határidővel azt írta elő, hogy a kriptovaluták piacán működő minden cégnek engedélyt kell kiváltania. Ez avatatlan szemnek úgy szól, mint egy unalmas adminisztratív szabály, de a háttérben a profi adócsalókkal való cinkosság rejlik.

Már csak abból a megközelítésből is érdekes a román államnak ez a passzivitása, hogy a kriptovaluta-piac szemszögéből hazánk egész előkelő helyen van európai viszonylatban. Egyes adatok szerint több mint kétmillió román állampolgárnak van kriptovalutája, és befektetéseik összege meghaladja a 12 milliárd eurót. Az adatokat érdemes egy kis egészséges kéttellyel szemlélni, mert maga az egész kripto-ökoszisztéma nem az átláthatóságról híres, de egy ekkora mértékű befektetэшalmaznak a lehetséges adóvonzata hétszámjegyű összeg euróban számolva. Tízmillió eurós nagyságrendű adóbevételt kellene a román államnak simán zsebre vágnia, ha ez a többmillió ügyfél tömeg, és az általuk forgatott pénzek engedéllyel rendelkező, itthon bejegyzett cégek kezelésében forognának. Így a szabályköd azt eredményezi, hogy a szakterület román szereplői simán bejegyeznek

(Folytatás a 3. oldalon)

JÚLIUS

9

CSÜTÖRTÖK

Ma LUKRÉCIA,
holnap AMÁLIA napja

Az év 190. napja, hátravan 175 nap

5:39

0:54

21:16

16:01

A nappal hossza:
15 óra 37 perc

IDŐJÁRÁS

Többnyire felhős

Hőmérséklet:
max.: 22 °C
min.: 11 °C

naptár

Isten éltesse!

AMÁLIA: női név, a germán Amal-kezetű nevekből származik, a név-képző egy gót királyi családra utal, valamint megtalálható benne a védelem névelem is.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR: 2026. július 7.

1 €	5,2346 lej
1 \$	4,5815 lej
100 Ft	1,4761 lej
1 g arany	608,4601 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

MEGYEI HÍREK

Tragikus munkabaleset Szászrégenben

Munkavégzés közben, egy emelőkosaras munkagép és egy betonfal közé szorulva veszítette életét egy 58 éves alsóidecsi férfi július 8-án, szerdán reggel. A helyszínre egy tűzoltóegységet és a megyei mentőszolgálatot is riasztották, a mentőalakulat azonban nem tudta megmenteni a súlyos sérüléseket szenvedett munkást. Az ügyben kivizsgálást indított az illetékes hatóság.

Őszire elkészülhet a tanuszoda

Tervszerűen haladnak a munkálatok a szászrégeni tanuszodánál, amely a számítások szerint idén ősszel teljesen elkészülhet. Az Országos Beruházási Társaság (CBI) finanszírozásával megvalósuló, hatmillió euró értékű létesítmény építése tavaly májusban kezdődött, jelenleg 70-80 százalékban van meg.

Kádár Anna köteteivel templomépítést támogatna

Kádár Anna Emlékeim kuffere és A mi templomunk című önéletrajzi kötetei kaphatók a Bernády Házban, a szerző lakásán, a Negoiului utca 15. szám alatt és a Tulipán utcai református egyházközségnél. Egy kötet 50 lejbe kerül, a bevétel egy részéből a szerző a Tulipán utcai református egyházközség templomépítését szeretné támogatni. Bővebb tájékoztatásért, egyeztetésért az alábbi telefonszámokon érhető el a szerző: 0743-179-407 és 0726-692-020.

Vásár-hely a várban

A hét végén, július 10–12. között a marosvásárhelyi vár udvarán újra megtartják a Vásár-hely nevű termelői vásárt, amelyen helyi termelők, kézművesek és dizájnerek kínálják áruikat. A vásárral egyidőben zajlik ugyanitt a Mezőtláb a fűben (Desculți în iarbă) nevű, zenét, workshopokat, élő főzést és művészi pillanatokat is magába foglaló fesztivál.

Csillagles a Limesparkban

Július 18-án, jövő hét szombatján csillaglesre várják az érdeklődőket a mikházi Limesparkba. A Maros Megyei Múzeum szervezésében zajló rendezvény 18 órakor tárlatvezetésekkel és múzeumpedagógiai foglalkozásokkal kezdődik, előbbi programpont éjfélig, utóbbi 22 óráig tart. A jelenlevők a római tábor saroktornyának romjaira vetített filmet is megtekinthetik. 22 órától teleszkópon keresztül lehet megcsodálni az éjszakai égboltot. Az esemény partnere az asztROmania Egyesület.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Hárommillió euró a Kis-Küküllő partjának korszerűsítésére
Városmegújítási tervet kiviteleznek
Dicsőszentmártonban

A Kis-Küküllő két partján a városszövet rehabilitációját tervezi Dicsőszentmárton. A városvezetés idejét látta annak, hogy más folyómenti városokhoz hasonlóan, kihasználják a földrajzi adottságokat, s a folyót, mint a két városrészt és partot szétválasztó elemet egységesítő tényezővé alakítsák. Ennek megvalósítása érdekében a helyhatóság képviselői finanszírozási szerződést írtak alá a Központi Regionális Fejlesztési Ügynökségével. A szerződés értéke több mint 3 millió euró.

Mezey Sarolta

A projekt révén a Kis-Küküllő partján levő töltéseket sétányokká és sporttevékenységekre alkalmas hellyé alakítják át. A finanszírozás a Központi Régióban a Regionális Programok 8. prioritása, a 8.1. akció keretében történik, amely az integrált városfejlesztést, az épített és kulturális örökség megőrzését célozza a közterek megújításával. A projekt teljes értéke több mint 16 millió lej, amelyből 13,33 millió lej vissza nem térítendő uniós támogatás az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és 2 millió lej állami támogatás. A fennmaradó összeget a város fedezi. A projektet 2029 júniusáig kell befejezni.

A Kis-Küküllő városon áthaladó partján jelenleg nincsenek járdák, nincsenek kerékpárutak, így a folyó partja tulajdonképpen kihasználatlan. A lakosság igényli, hogy a városban legyenek sétányok, sport- és közösségi terek. A folyópart átalakításával a töltésen egy korszerű sétányt létesítenek zöldövezetekkel, amelyek jobban kiemelik a környék természeti adottságait is.

Öt különálló tematikus részt fognak kialakítani, lesz egy belépő és egy információs rész, egy játszótér, egy felnőtteknek berendezett szabadidős rész, ahol társasjátékokra alkalmas asztalokat állítanak fel. Lesz egy kapcsolódást szolgáló rész városi bútorzattal, padokkal, és lesz egy

szabadtéri grillező. A sétányok területe több mint 3600 négyzetméter, míg a szabadidős tevékenységekre alkalmas terek összesen 2300 négyzetmétert tesznek ki. A létesítményt közvilágítással és videókamerákkal látják el.

A projekt megvalósítása után a Kis-Küküllő melletti tereket, sétányokat több mint 20 ezer városlakó élvezheti majd.

A városrehabilitáció koncepciója az infrastruktúra korszerűsítését feltételezi, amely a mai városi környezetet emellett, hogy élhetővé teszi, kellemsé varázsolja.

– Dicsőszentmártonnak szüksége van erre a városrehabilitációra, amelyre 3 millió eurót fordítanak. Ez az összeg ahhoz a 13 millió euróhoz adódik, amelyet a helyi iskolák, a 3-as Számú Általános Iskola, a Traian Általános Iskola és a Dicsőszentmártoni Műszaki Középiskola felújítására pályáztak meg – fogalmazott Simion Cretu, a Központi Regionális Fejlesztési Ügynökségének vezérigazgatója.

Fotó: ADR Centru

RENDEZVÉNYEK

Vakáció a múzeumban

A Maros Megyei Múzeum csapata július végéig négy helyszínen várja kreatív szünidős programokra a gyermekeket. A várbeli történeti és régészeti részlegen július 28-ig keddenként zajlanak a foglalkozások délelőtt 10 és 12 óra között. A soron következő, július 14-i foglalkozás címe: Gazdasági élet a határon. A Kultúrpalota III. emeleti művészeti galériáiba minden júliusi szerdán várják 10 órától a gyermekeket, a 15-i foglalkozás tematikája: Milyen színek kerültek a festő palettájára? A néprajzi osztályon csütörtök délelőttönként zajlanak gyermektevékenységek, július 9-én (ma) Egyszer volt, hol nem volt... és most kezdődik!, 16-án Virágkoszorúk babáknak címmel. A természettudományi osztályon péntek délelőttönként lehet különleges élményeket gyűjteni, július 10-én a dinoszauruszok

világába nyerhetnek betekintést a gyermekek. A foglalkozások a 6 és 12 év közötti korosztálynak szólnak. Mivel a helyek száma korlátozott, a részvételhez előzetes bejelentkezés szükséges a Maros Megyei Múzeum Facebook-oldalán megadott linken.

Mesedélután a gyermekkönyvtárban

Július 16-án, csütörtökön 18 órától mesedélutánt tartanak 5–12 éves gyermekeknek a Maros Megyei Könyvtár gyermekrészlegén. Az együttlétén a mesehallgatás mellett kreatív tevékenységekre is sor kerül.

Fotókiállítás Marosvásárhelyen

Újabb fotókiállítás nyílt a megyeszékhelyen Képzőművészek Szövetségének szervezésében. A Kultúrpalota Art Nouveau galériájában (George Enescu utca 2. szám) lévő tárlat 21 alkotó képeit vonultatja fel a nagyközönség előtt. A kiállítás július 30-ig tekinthető meg.

NÉPÚJSÁG

MAROS MEGYEI NAPILAP

Kiadja az IMPRESS KFT.

FŐSZERKESZTŐ:

Karácsonyi Zsigmond

FŐSZERKESZTŐ-HELYETTES:

Benedek István

LAPSZERKESZTŐ:

Vajda György

MUNKATÁRSAK:

Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Mezey Sarolta, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szeredai Vivien, Szer Pálósy Piroksa.

KORREKTÚRA:

Horváth Éva, Szabó Ivett.

TÖRDELÉS:

Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.

FŐKÖNYVELŐ:

Nagy Melinda.

REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:

Madaras Éva Adrienn.

APRÓHIRDETÉS:

Petres Emília.

Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujsag.ro

SZERKESZTŐSÉG:

540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet.

Internet:

www.e-nepujsag.ro

E-mail:

nepujsag@e-nepujsag.ro

Telefon:

titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270.

Nyomda:

Palatino.

A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben:

tel. 0728-082-259.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje:

hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000076

ISSN 1220-3475 (print);

ISSN 1584-3238 (online)

Biztonsági beruházásokat finanszírozó nemzetközi pénzüintézet alapításáról született szándéknyilatkozat a NATO-csúcson

Védelmi és biztonsági beruházásokat finanszírozó nemzetközi pénzüintézet alapításáról írt alá szándéknyilatkozatot kilenc ország az ankarai NATO-csúcson. A Kanada által koordinált Védelmi, Biztonsági és Reziliencia Bank (DSRB) egyik regionális irodája Romániában fog működni – jelentette be kedden Nicușor Dan román elnök.

A román államfő Facebook-bejegyzése szerint az új multi-laterális pénzüintézet az ipari kapacitások fejlesztésének támogatásával, valamint a kis- és középvállalkozások finanszírozási költségeinek csökkentésével fog hozzájárulni a tagállamok védelmi beruházásaihoz.

„Alapító tagként Románia megerősíti elkötelezettségét az új együttműködési eszköz fejlesztése iránt, és megtiszteltetésnek tartja, hogy otthont adhat a bank egyik regionális irodájának” – írta a román elnök.

A román média által ismertetett, Kanada, Albánia, Belgium, Görögország, Lettország, Luxemburg, Románia, Törökország és Ukrajna által aláírt szándéknyilatkozatban a DSRB alapítói leszögezik: az új bankkal kiegészíteni akarják, nem pedig

megkettőzni a védelmi beruházások rendelkezésére álló nemzeti és nemzetközi finanszírozási eszközöket.

Az alapító államok szerint a geopolitikai környezet sürgős lépéseket igényel, ezért mindent megtesznek azért, hogy az új pénzüintézet már 2027-ben megkezdhesse tevékenységét.

Az Ankarában aláírt szándéknyilatkozatban felidézték, hogy a közös fellépéshez a sikeres montreali tárgyalások adták a szükséges alapot.

Mark Carney kanadai miniszterelnök áprilisban jelentette be, hogy a fokozott geopolitikai kockázatokkal szembenező országok újrafegyverkezésének finanszírozása érdekében megalapítandó Védelmi, Biztonsági és Reziliencia Banknak Kanadában lesz a székhelye.

A volt NATO-biztonsági tanácsadók, egykori magas rangú katonai tisztségviselők és bankárok által kezdeményezett bank a tervek szerint mintegy 135 milliárd dollárt gyűjtene össze védelmi projektek finanszírozására, különösen olyan országokban, amelyek nehezen jutnak hozzá kedvezőbb kamatozású forrásokhoz. *(MTI)*

Romániai felmérés: az AUR elnöke a legnépszerűbb politikus

Romániában George Simion, a szélsőjobboldali Románok Egyesüléséért Szövetség (AUR) elnöke a legnépszerűbb politikus, akit Ilie Bolojan ügyvivő kormányfő, az Európai Néppárthoz tartozó Nemzeti Liberális Párt (PNL) elnöke követ a bizalmi indexek rangsorában – derült ki egy szerdán ismertett friss felmérésből.

A Rating Politic közvélemény-kutató június 30. és július 3. között telefonos módszerrel gyűjtött adatai szerint Simion – áprilisi megítélésén csaknem 4 százalékpontot javítva – a megkérdezettek 35 százalékának bizalmát élvezi. Az AUR és a Szociáldemokrata Párt (PSD) összefogásával leváltott Bolojan megítélése a kormányválság kezdete óta csaknem 8 százalékponttal 29,5 százalékpontra javult.

Nicusor Dan államfő 24,2 százalékos bizalmi indexe nem változott, ezzel a harmadik helyen szerepel a Rating Politic rangsorában.

Jelentős mértékben – majdnem 7 százalékponttal – 20,1 százalékra javult Dominic Fritz, a centrista-liberális, a menesztett kormányfő mellett kitartó Mentsétek Meg Romániát Szövetség (USR) elnöke megítélése is. Sorin Grindeanu PSD-elnök bizalmi indexében nincs jelentős változás, benne a megkérdezettek 14,1 százaléka bízik.

A közvélemény-kutatás résztvevőinek 21,7 százaléka szerint a PSD felelős az elhúzódó kormányválságért, 21,4 százalékuk szerint a teljes politikustársadalmat azonos mértékben terheli a felelősség. A megkérdezettek 15,7 százaléka Ilie Bolojan, 14,8 százaléka Nicușor Dan államfőt hibáztatja.

A pártpreferenciák tekintetében a kormányválság kizárólag a PNL népszerűségét növelte (több mint 8 százalékponttal), a

többi parlamenti párt megítélése nem változott egy százalékpontnál nagyobb mértékben április óta. Ha most rendeznének parlamenti választásokat Romániában, a megkérdezettek 36,4 százaléka az AUR-ra adná voksát, a PNL pedig 22,4 százalékos, a PSD 17,9 százalékos, az USR 10,5 százalékos, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) pedig 4,9 százalékos eredményre számíthatna – állítják a felmérés készítői.

Ami a kormányválság megoldását illeti, a válaszadók 33 százaléka szerint előrehozott választásokat kell tartani, 11,4 százalékuk szerint újra kell alakítani az eddigi PSD-PNL-USR-RMDSZ nagykoalíciót, 11,3 százalékuk szerint szakértői kormányra van szükség, egy szélsőjobboldali parlamenti támogatással beiktatandó jobb- vagy baloldali kisebbségi kormány létrehozását pedig a megkérdezettek kevesebb mint 10 százaléka támogatná.

Romániát két hónapja ügyvivő kormány vezeti, miután a tavaly júniusban alakult Európa-barát nagykoalíció legnagyobb pártja, a PSD megvonta a bizalmat a szerinte együttműködésre képtelen Ilie Bolojan (PNL) miniszterelnöktől. Miután a koalícióból történt kilépésével a PSD nem tudta Bolojan lemondásra kényszeríteni, szélsőjobboldali segítséggel megbuktatta az immár hárompárti (PNL-USR-RMDSZ) kormányt.

Az államfő azóta két miniszterelnök-jelöltnek adott kormányalakítási megbízást, de egyiküknek sem sikerült megszereznie a beiktatásához szükséges parlamenti többséget. Bukaresti médiaértesülések szerint Nicușor Dan hétfőre újabb egyeztetésre hívta a volt nagykoalíció pártjait az elnöki hivatalba. *(MTI)*

Az Egyesült Államok visszavonja az Irán számára adott átmeneti olajszankció-mentességet

Az Egyesült Államok visszavonja az Irán számára a kőolajra vonatkozóan adott átmeneti szankciómentességet a két ország közötti megállapodás megsértése miatt – közölték amerikai tisztségviselők kedden.

A bejelentés szerint az amerikai pénzügyminisztérium Külföldi Vagyonok Ellenőrzéséért Felelős Irodája (OFAC) azt követően helyezi vissza Iránt a szankciós listára, hogy hétfőn és kedden támadás ért több, a Hormuzi-szorosban közlekedő kereskedelmi hajót.

„Ahogy Donald Trump elnök és az adminisztráció többször megerősítette, az Iránnal érvényben lévő egyetértési nyilatkozat teljes mértékben teljesítményalapú, azaz Irán csak akkor húzhat belőle hasznot, amennyiben megfelelő magatartást tanúsít” – fogalmazott az illetékes a washingtoni lépést indokolva, hozzátéve, hogy „Irán cselekedetei a szorosban teljes

mértékben elfogadhatatlanok az Egyesült Államok számára, és következményekkel járnak”.

Az Irán számára adott mentesség a kőolajeladásokra vonatkozó szankciók alól része volt az Egyesült Államokkal kötött egyetértési megállapodásnak, amelynek értelmében 60 napos tárgyalási szakasz kezdődött egy átfogó békemegállapodás érdekében. Az egyezség keretében mindkét fél vállalta, hogy megállít minden katonai műveletet, és Irán kötelezettséget vállalt a Hormuzi-szoros akadálytalan megnyitására, és ennek fejében kapott felmentést bizonyos olajszankciók alól és juthat hozzá bizonyos befagyasztott vagyonelemekhez.

Hétfőn és kedden egy szaúdi és egy katar tankert ért iráni találat, valamint a brit tengeri kereskedelmi szervezet egy harmadik hajó elleni támadásról is hírt adott. *(MTI)*

ORSZÁG – VILÁG

Románia és az Egyesült Királyság szorosan együttműködik biztonsági kérdésekben

Nicușor Dan államfő szerdán Ankarában Keir Starmer lemondott brit miniszterelnökkel tárgyalt. A találkozóon hangsúlyozta, hogy Románia és az Egyesült Királyság szorosan együttműködik biztonsági kérdésekben. „Románia és az Egyesült Királyság kiváló kétoldalú kapcsolatai a szilárd stratégiai partnerségünkön és biztonsági érdekeink egybeesésén alapulnak. Továbbra is szorosan együttműködünk biztonsági kérdésekben és a NATO keleti szárnyán az elrettentési képesség megerősítésében” – írta az államfő az X közösségimédia-platformon. Nicușor Dan hozzátette, hogy megköszönte Keir Starmernek a Romániában végrehajtott brit légtérrendészeti missziókat, amelyek „értékes hozzájárulást jelentenek Románia biztonságához, és bizonyítják a szövetség erejét és szolidaritását”. *(Agerpres)*

Meghosszabbították a PNRR-beruházások elszámolási határidejét

A fejlesztési minisztérium szerdán meghosszabbította a helyreállítási alaphól (PNRR) finanszírozott beruházások elszámolási határidejét, és sürgeti az elszámolási kérések benyújtását. Cseke Attila ügyvivő fejlesztési miniszter szerint miniszteri rendelettel hosszabbították meg ismét a helyreállítási alaphól (PNRR) finanszírozott beruházások elszámolási határidejét, így július 31. helyett augusztus 30-ig nyújthatók be az elszámolási kérések. A döntés több mint 5300, a fejlesztési minisztérium által a helyreállítási alaphól finanszírozott szerződést érint. Cseke Attila ugyanakkor figyelmeztetett: a határidő további meghosszabbítására nem lesz lehetőség, és a törvény értelmében a fejlesztési minisztériumnak vissza kell szereznie a be nem fejezett projektekre fordított uniós alapokat. *(Agerpres)*

Multimilliomos passzivitás

(Folytatás az 1. oldalról)

egy postafiókban működő „céget” valamelyik uniós tagállamban, jellemzően a balti országokban, ahol a digitális ügyintézés fényévekkel jár előre, mint tájainkon, és ugyanúgy dolgoznak tovább, mint eddig, amíg nem voltak engedélykötelesek. Adózni viszont azokban az országokban fognak, ahova az engedélyük szól. És ezzel szép hazánk nem csak tízmilliós nagyságrendű adóbevételt hajít ki egy laza csuklómozdulattal az ablakon, hanem azt a hatósági védelmet sem tudja megadni a kriptovalutás ügyleteket használó állampolgárainak, ami azokat fogyasztói jogaik alapján megilletné. Legalább e két okból illetet volna lépnie a hazai törvényhozásnak, de ez nem volt sürgős eddig, és egyhamar nem is lesz az.

De van ám az az indok, amiért megéri egy csőd szélén tántorgó államháztartású országnak simán lemondania arról a bevételről, amit egy ekkora volumenű piac legális mezsgyére való tereléséből szerezhetne. Azt régóta tudjuk, hogy hazánk kontinentális nagyhatalom az adócsalás műfajában, csak a hozzáadott-érték adóból évente közel tízmilliárd euró tűnik el, és akkor a többitől még nem is beszélünk. Ekkora méretű adócsalást, ami itt van, politikai háttér és támogatás nélkül nem lehet elkövetni. Számtalan szakértő leírta és elmondta már, hogy a kriptovaluták és -piacok szabályozási szűkezőnái világszerte a feketegazdaság menedékhelyét jelentik. Még egy szabályozott kriptopiacon sem jelent nagy kihívást a megfelelő szakértelem birtokában, hogy az illegálisan szerzett pénzt valaki tisztára mossa. De ez sokkal egyszerűbb akkor, ha az állam úgy tesz, mintha a kriptovaluta és az általa jelentett lehetőségek nem is léteznének, mert akkor az intézményrendszerének még úgy is pokoli nehéz lenne követnie ezeket a pénzmozgásokat, ha éppen akarná, és értene is hozzá. Ez a passzivitás árulja el, hogy minden politikai lózung ellenére a hazai döntéshozóknak annyira nincs bajuk az adócsalással, hogy még támogatják is.

Megvannak a vörös vonalak

(Folytatás az 1. oldalról)

A mezőgazdasági ágazatot érintő problémák az utóbbi időben egyre csak gyarapodtak, most éppen a kiskérődzők pestise és a himlőjárvány miatt vagyunk újabb kihívás előtt, emelte ki Tánczos Barna, aki arra is rámutatott, hogy a sertéspestisből az állatmozgás szigorításával ki lehetne evickélni, de ehhez szükség van a következetességre és stabilitásra. A Vibe-on tartott kerekasztal-beszélgetés után a miniszterelnök-helyettes lapunknak elmondta, hogy van érdeklődés a mezőgazdasági tevékenység, szakma iránt, és ez nemcsak vidéken érhető tetten. Az előadás során arról is szó esett, hogy külön kell kezelni a befektetés, a kizárólag piaci, gazdasági, profitszerzési céllal folytatott mezőgazdaságot. Akkor, amikor például szárnyastenyésztésről, sertésstenyésztésről beszélünk, az már olyan technológiákat követel, olyan beruházásokat, ahol kizárólag a profitszerzés a lényeg, az nem egy hagyományt továbbvívó tevékenység feltétlenül, ez eltér arról a típusú vidéki élettől és mezőgazdasággal összefonódó életviteltől, amelyre automatikusan gondolunk, akkor, amikor mezőgazdaságról és vidékfejlesztésről beszélünk, fogalmazott az ügyvivő mezőgazdasági miniszter. Mindkét formára szükség van, és ezek egészen jól megférnek egymás mellett. Mind a két területen szükség van állatorvosokra, mind a két területen szükség van mezőgazdasági tevékenységet végző szaktudással rendelkező fiatalokra, és én még látok érdeklődést és potenciált is a fiatalokban ahhoz, hogy ezek a tevékenységek tovább legyenek víve” – mondta Tánczos, aki szerint a kerekasztalbeszélgetés kimondottan érdekes volt, és a mezőgazdasági szakterületen belül számos témát érintettek a hatékonyságtól a támogatásokon át, egészen a profittig, illetve a különböző mezőgazdasági formákig.

Az előadást követően Tánczos Barnát arról is kérdeztük, hogy hogy állnak a kormányalakítási folyamatok. Az elmúlt időszakban lehetett hallani egyszínű kisebbségi PSD-kormányról, ahol Sorin Grindeanu lenne a miniszterelnök, teri-

tékre került a PNL-USR-RMDSZ kisebbségi kormány, Siegfried Mureșan vezetésével, az elmúlt hét folyamán Alexandru Nazare neve is felmerült ismét, de olyant is lehetett hallani, hogy a PSD az AUR-ral szövetkezne. Az RMDSZ-es miniszterelnök-helyetessel pénteken beszélgettünk, azóta újabb fejlemény, hogy a PSD nem ellenzi egy úgynevezett fegyverszüneti kormány megalakítását. Sorin Grindeanu hétfő este azt nyilatkozta a Digi24 hírtelevíziónak, hogy több mint 60 napja hivatalban van egy 281 szavazattal megbuktatott kormány, és szerinte egyetlen ember miatt nem tudnak leülni tárgyalni olyan megoldásról, amely kizárná a szélsőséges pártokat a hatalomból. Sorin Grindeanu szerint az új kormányról szóló tárgyalások megkezdéséhez vezető első lépés az lenne, hogy a Nemzeti Liberális Párt (PNL) visszavonja azokat a pártháttérakat, amelyek szerint többé nem szövetkezik a Szociáldemokrata Párttal (PSD). A pártelnök a Digi 24 hírtelevíziónak nyilatkozva elmondta, hogy valahányszor valamire igent mond a pártja, a liberálisok újabb feltételeket szabnak.

A kormányalakítás kapcsán Tánczos Barna elmondta, hogy az RMDSZ talán az egyik legrugalmasabb politikai szervezet a parlamentben, aki megpróbál kompromisszumot kötni, annak érdekében, hogy legyen végre kormánya az országnak. A kormányfőhelyettes meglátása szerint a nagy román pártok egyik napról a másikra ismét összevesznek, nem a kompromisszumot keresik, és az államfő egyik napról a másikra egy pártból kiemel egy alelnököt, és nevesíti miniszterelnök-jelöltnek, akkor az nem visz közelebb a megoldáshoz. „Amikor ilyen húzások történnek a politikai porondon, akkor sokszor az a legnagyobb vágyunk, hogy mostmár mi is szeretnénk tudni, hogy mi történik” – mondta Tánczos, aki rámutatott, hogy pont az ilyen történések miatt mondta azt Kelemen Hunor, az RMDSZ szövetségi elnöke, hogy mind a kormányban, mind a parlamentben káosz uralkodik. A jelenlegi helyzetben pedig meg van kötve az

ügyvivő kormány keze, többek között a gazdákat sem tudják támogatni, ugyan előkészítettek egy tucatnyi intézkedést, de nem tudják azokat elfogadni, mert nincs teljes jogkörrel rendelkező kormánya az országnak. Csak bízni tudunk abban, hogy a következő hetekben kialakul valamiféle kompromisszum, amelyből lehet valamilyen épkezláb kormányt építeni, és az legalább fél évre átveszi ezt a felelősséget, és viszi előre az országot, hogy ne kerüljenek még nehezebb helyzetbe például a gazdák, magyarázta Tánczos Barna, aki azt is elismerte, hogy ebben a pillanatban nincs olyan ember, aki biztosra meg tudná mondani, hogy mikor lesz kormánya az országnak.

Az RMDSZ-es politikus a Szövetség kompromisszum kötése kapcsán külön aláhúzta, hogy az első pillanattól megmondták, hogy nem támogatnak (és nem is vesznek részt) olyan konstrukciót, ahol az AUR szerepel, meglátásuk szerint az ilyen típusú rossz bagatellizálása óriási veszély, a szélsőséges pártok kormányra emelése kimosdatná

őket, és azt üzenné, hogy elfogadható politikai szervezetek. Az AUR, az SOS és a POT is abból nőtt ekora párttá, hogy szidták a magyar közösséget, hogy szélsőséges megnyilvánulásaik voltak, hogy táncoltak az őseink sírján az Úz-völgyében, és van egy határ, amit nem lehet átlépni, nyomatékosította a kormányfőhelyettes, aki szerint Adrian Vesea részéről is egy rossz döntés volt, hogy tárgyalóasztalhoz ült az AUR-ral. A politikus továbbá az AUR és a PSD esetleges összeállása kapcsán is kifejtette véleményét, meglátása szerint ez a Szociáldemokrata Párt eltűnéséhez vezetne, a PSD amúgy is csökkenő trendben van, ez a koalíció pedig a kegyelemdöfést jelentené a számukra.

Az AUR az utóbbi időben megpróbál egy civilizáltabb hangnemet megütni, azonban Tánczos Barna attól tart, hogy egyszerűen csak arról van szó, hogy valahogyan megpróbálják palástolni a magyarellenességüket, de a „politikai génejekben” ott van a magyarellenesség. A kormányfőhelyet-

tes meglátása szerint rábízták a magyarellenenes harcot két-három politikusra és a pártvezetőt, George Simiont meg néhány szakembernek kikiáltott vezetőt távol tartják ettől a témától.

„A jelenlegi politikai helyzet az RMDSZ-t is rosszul érinti, nem vagyunk jó helyzetben, számunkra az lett volna a kedvező, hogy akár kormányon, akár ellenzékekben vagyunk tudjuk, hogy mi az irány, a mostani helyzet viszont kilátástalan, így sokkal nehezebb a közösség érdekében döntéseket hozni” – fogalmazott az ügyvivő mezőgazdasági miniszter, aki rámutatott, hogy annak ellenére, hogy ezt a helyzetet az RMDSZ nem tudja megoldani, annak ellenére, hogy nem ők generálták, arra kéri az erdélyi magyar közösséget, hogy próbáljanak meg a színfalak mögé nézni, és lássák meg azt, hogy a nagy politikai csörték nem az RMDSZ körül vannak, nem az RMDSZ robbantja ki ezeket, és a Szövetség mindig a lehető legnagyobb kompromisszumkészséggel próbál megoldásokat találni az ilyen helyzetekre.

Antal Géza, Tánczos Barna és Novák Levente

Fotó: Nagy Tibor

CSÜTÖRTÖKI KIMENŐ

Sebestyén Mihály

Igazán nem a hóhullám elől menekültünk északra. Bár ott sem kímélt a hőség, norvég viszonyok között dögmeleg volt: 29–30 Celsius-fok. Sőt menekülésről szó sem volt. Régtől elhatározott volt, hogy felkeressük a norvég rokonokat. Van ilyen. Irodalmi emlékeim szerint Karinthy Frigyes hasonló rokonsággal büszkélkedhetett. Nos, a büszkélkedés mindenképpen indokolt, ugyanis Norvégia szép ország, nagyon szemrevaló. Ám a közhelyek helyett inkább arról, hogy mi fogott meg ebben a távoli (két és fél órás repülőút Kolozsvárról Oslóig) hatmillió-s Európa-széli országban.

Oslo nagyváros, de egyetlen általam felkeresett metropoliszra sem hasonlít. Valahogyan természetes, nem annyira kicentizett és beépített, mint például a közép-európai fővárosok. Levegősebb, zöldebb, emberbarát, változatos, meglepő fordulatokkal, harsányság nélküli, élhető falvak és elegáns házcsoporthok baráti egyesülése. A faépítészet emlékei mindenütt, erdő és rétek szakítják meg a városi tájat, kanyargós utak, olykor egy-egy közúti alagút, vidékies hangulat és

látkép fogad lépten-nyomon a szó legnehezebb értelmében.

Első napunkon, amint a metróból kiszállunk szállásunkat megkeresni (izgalmas mérkőzés a gps és az emberi találékonyság között), egy hatalmas szurkolói tömegbe botlunk, keveredtünk. Feleségem azonnal vásárolt egy vörös-fehér baseball sapkát, már nehogy kilógjak a tömegből. A világbajnokságban bátran és jól menetelő norvég fociválogatottnak drukolt a tömeg. Fegyelmezetten sorba álltak, kilométereken át, hogy bejussanak a város főutcáján kialakított szurkolói zónába a nagy kivetítők elé. A norvég zászló jól megfért a szivárvánnyal, amelyet mindenütt láthattunk, ui. az országban számos helyen volt meglegfelvonulás, Skandináviában a nyilvános szivárványozás egész június hónapban tartott. Természetesnek veszik. Különben is az öltözekek, frizurák, testfestés teljes tobzódásában gyönyörködhattunk. Itt ez a szabadság, egyenlőség, sokszínűség egyik megnyilvánulási formája, persze ebben a tizen- és huszonevesek járnak elől, de a túlkorosak között sem

Északon jártunk

ritka a szabadság imitálása. A főváros nagyszámú bevándorlót foglalkoztat a szolgáltatásokban. Az utcákon ott kavarog a föld teljes etnikai kínálatának mintakollekciója.

Hotelszobánk a minimálisra redukált lakódoboz a negyediken. Azért van recepció a földszinten, és megvan a segítőkészség, amire rá is szorultunk, ugyanis egy vasárnap este nem tudtunk behatolni a szobánkba, mert a bejáratí ajtóra merőleges fürdőszoba ajtaja kinyitott állapotában akadályozta. Hívtak műszakiakat, tűzoltókat (nem jöttek ki, mert nem forogtunk életveszélyben), végül két izmos fiatal műszaki mentő (egyik ún. kakukázusi, a másik nem) hosszas kísérletezés után egyszerűen berúgta az ajtót. Most már értettem, miért olyan sikeres a norvég labdarúgó-válogatott. (Na meg a betörőtechnikából is kaptam leckét.)

Viking hajómúzeumban jártunk, és városnéző busszal többször is körbekarikáztuk a várost, (az alapos megismerés sine qua nonja), felkerestük a királyi palotát, szép és egyszerű épület, a király nem tudott fogadni, de parkja kárpórolt az elmulasztott audienciá-

ért, voltunk a történeti és etnográfiai múzeumban, ahol az egykori norvég gyűjtők, utazók, tengerészek, tudósok ritkaságokban gazdag gyűjteményének darabjait (Brazíliától Polinéziáig) és a norvég múlt emlékeit bámultuk, találgattuk, fotóztuk.

Az ország Svédországtól elszakadva végül 1905-től önálló állam. Alkotmányos királyság. A másik két skandináv ország nyelvét értik, beszélnek, csak helyesírások különböznek egymástól. Zászlójukban ott a kereszt. Remélhetőleg, nem fogják kérni a muszlim bevándorlók és már bennszülöttek ennek kiktörlését a nemzeti szimbólumok közül.

Ígérhetem a folytatást, annyit azonban még hozzáténnék, hogy tovább akartunk utazni egy kis hegyi faluba, ahol rokonaink élnek (nem nyelvrokonaink, ui. senki nem beszél magyarul), de vonatjegyet nem lehetett azonnal vásárolni. Előzetes bejelentkezés után a hotelportás segítségével szereztünk vonatjegyet online. Ugyanis Norvégiában nem szégyen vonaton utazni. Népszokás. Kényelmes. És a környezetkímélés egyik formája, ámbátor az utakon – tapasztalatunk szerint a rendszámok alapján (E-vel kezdődő gépkocsirendszámok) – rengeteg az elektromos és hibrid kocsí.

SZERKESZTETTE: BODOLAI GYÖNGYI

Betegség, orvosok, orvoslás a magyar irodalomban (85.) Megtartó erők – családi biztonság, hűség, belső önazonosság

Kiss Zsuzsánna

A végletes politikai és vallási megosztottság keresztútjében

A mohácsi vész után, amikor az egyéni és az országos létbizonytalanság, a tettegesség és a hírek (információk) szintjén zajló háborúzás, a válság és a veszély állandósult, megtartó erőt csak a családi biztonság, a hűség és „minden körülményben” talán a belső önazonosság nyújthatott. Az „ember lenni mindég, minden körülményben” Arany János *Domokos napra* című versének (1851. aug. 4.) híres sora igazán illik a XVI. század magyar túlélőire, akik a temetővé, átjáróházzá és senkiföldjévé pusztult, addig erős és nem jelentéktelen országbán megmaradtak, sőt mi több, a végletes politikai (és ráadásul már vallási) megosztottság keresztútjében élni próbáltak. Szkhárosi Horvát András *Az kétféle hitről* című (nemrég már tárgyalt) versében a megosztásról így szólt 1554-ben:

„Sokfelé eloszla ez világnak gondja,

Ki némettel tartja, ki törökkel tartja...” (Szkhárosi Horvát András: *Az kétféle hitről*)

Családi élet, családeshmény

Milyen családi életet éltek tehát, s milyen családeshmény szerint a különféle hadak „felvonulási területén” (Nemeskürty István: *Önfia vágta sebé*t, Budapest 2014, 116–117.)? A családi élet szentsége, a hitvesi önfeláldozás és az önmegtagadó szerelem állt Boccaccio Dekameronjában (= Tíz nap, 1350 körül) az utolsó (a századik) novella középpontjában. Walter és Griseldis híres szép története Petrarca latin fordítása révén került Istvánfi Pál (Kisasszonyfa, év ismeretlen – Németi, 1553. április 9.) elé, aki a latin prózai elbeszélésből megírta az első magyar verses széphistóriát. 1539-re kész is volt a *Historia regis Volter*; latin címét első, 1574-es debreceni, majd második, 1580-as kolozsvári kiadása során elhullatta, s maradt ismeretes, mint *Volter és Grizeldis* széphistóriája.

Istvánfi Pál Pécsen, majd Páduában (1519–1528) tanult. A mohácsi csata idején Itáliában volt. Amint hazatért, előbb Szapolyai János király híve lett. Szapolyai János halála (1540. július 22.) után Ferdinánd mellé állt. 1532-ben török fogságba került, csak váltságdíj ellenében szabadult. A Baranya megyei alispán és a történetíró Istvánffy Miklós atyja volt. Istvánfi Pál *Volter és Grizeldise* a családi élet szilárdságát – és a korabeli magyar viszonyok közepette

a túlélés lehetőségét is – az asszonyi önfeláldozó szeretet, kitartás és türelem függvényében ábrázolja. Míg az olasz városállamok dinamikusabb társadalmában, polgáriasult szerzőként Boccaccio művében távolságtartó ironia érződik a női alávetettség példázatával szemben, Istvánfi forrását, Petrarca elitistább, moralizáló és egyben teológiai-filozófiai szempontú hozzáállását követte. Petrarca Boccaccio jó barátja volt, ugyanakkor maga volt a korabeli Európa első babérkoszorús költőfejedelme; a női áldozatvállalás példázatát a keresztény magatartás allegóriájaként mutatta fel. Petrarca kezében Volter, a férj maga Isten, Griseldis a türni tudó, alázatos emberi lélek megtestesítője. Istvánfi Pál nagy érdeme, hogy gördülékeny verses történetet alkotott, és a cselekményt részben – de nem következetesen – magyarította. Alkotását tulajdonképpen Szapolyai János és Jagelló Izabella esküvőjére írta nászajándékkul. „Hertelen”, sebtében szerzett művét maga énekelte el a királyi pár esküvőjén. Négyütemű tizenkettes soraiban a *végletesen engedelmes feleség alakját magasztalta*.

A kegyetlen próbatétel és következményei

Volter olasz márkí (Istvánfinál király) barátai (Istvánfinál a magyar országgyűlés tagjai) unszolására feleséget keres magának. Egy szegény pásztorlányt (Istvánfinál a hódolt-sági falvakból egy jobbágylányt, kinek apja Jancula!) vesz feleségül, két gyermekük születik. Volter azonban valamiért... próbára akarja tenni feleségét. Arra kényszeríti Grizeldist, hogy előbb egyik, majd

másik, dajkától éppen elválasztott csecsemőjét adja át embereinek, hogy azok megöljék a gyermekeket! Grizeldis alázatosan engedelmeskedik. Volternek ennyi nem elég – mint ahogyan Isten sem szűnik meg Jóbot tovább és tovább sújtani, feleségét visszakergeti a szegény apai házba, később pedig visszahívhatja kastélyába, hogy a maga új házasságához cselédként asszisztáljon. Grizeldis mindezt megteszi. Végül a férj elővezeti két eltüntetett, ám közben – máshol – szépen felcseperedett gyermeküket, a leányukat mint az új arát vezeti elő. Amikor látja, hogy Grizeldis rezzenéstelen arccal hajlandó ezt a szörnyű békát, a fájdalmat is szó nélkül lenyelni, Volter abbahagyja „trükközéseit”, és bevallja, hogy mindent csak azért csinált, hogy drága feleségét próbára tegye...

Amikor kislányát készül elragadni Volter, a magyar Grizeldis anyai keserősége ellenére beletörődik férje akarataiba, csak keresztet rajzol ujjával kicsinyének homlokára, és így szól (a betűhív közlésben a sorok végét mi jelöljük, K.Zs.):

„Tyed az kis leiani enis tied va-giok, / mind ketten vrunknak tegedet mi vallunk, / ki mind marhaiaual [kincsével] szabad azt iol lattiuk, / [...]

Valamit en neked kedued szerent latok, / mindenben az melle szuiem szerent allok, / egiebet nalladnal senkit nem kiuanak, / egiebtől meg valnom semitül nen szanok.”

Volter pedig, a vers szerint fájó szívvel ugyan, de végrehajtja szörnyű tervét. Grizeldis a végsőkéig ép elmével és testtel bírja a megaláztatást, majd a történet boldog véget

ér... Mai értelmezésben persze igazán felmerül, hogy a szélsőségesen narcisztikus férj bántalmazó kapcsolatban tartja alacsony származása miatt is agyonalázott feleségét, vagyis hogy a férj nem egészséges, és az asszonyi szenvedés mértéktelen súlya összeroppantaná a sziklakemény erkölcsöt is, megállítaná a szívet, stb... A mesék nyers valóságát idéző széphistória azonban allegorikus keresztény hitvallás is volt. Grizeldis úgy viselkedik Volterrel, mintha férje maga Isten és az isteni gondviselés volna. Amikor gyermekeitől, a biztonságtól és a szeretettől, majd ruháitól is megfosztva meztelenül, de egyetlen könny hullatása nélkül békecséges türéssel távozni készül a jó feleség, a férj szemét el-lepi a könny, és egy inget ad drága feleségére. A csattanós história, korai irodalmunk egy gyöngyszeme méltán népszerű lett a vésszel terhelt, háromfelé szakadt országban.

Külön érdekessége a magyar *Volter és Grizeldis* korai utóéletének, hogy Szapolyai János házassága nem követte Istvánfi Pál versének ajánlott „üzenetét”. János király és Jagelló Izabella között nagy volt a korkülönbség, házasságuk mindössze másfél évet tartott, de szerencsére volt gyümölcse, a kis János Zsigmond. A megözvegyült Izabella királyné pedig a török és német veszedelem közepette, az ország „megmentéséért” okosan cselekvő Fráter György „sakklépései” takarásában, bátran, keményen és önállóan próbált harcolni önmaga és kisfia jogaiért. Boccaccio a pestis elől menekülő firenzei nemesúrfik és úrlányok szórakoztatására írta *Dekameronját*, Petrarca újabb költői babérkoszorúra vágyva fordította az elitek neo-latinjára barátja veretes olasz munkáját – Istvánfi Pál pedig a mohácsi vész árnyékában a túlélés zálogaként mutatta fel az asszonyi hűség keserves, de célravezető példázatát, s egyben megteremtette a magyar széphistóriát.

Ideális házasságok

Voltak a XVI. századi erőt gyengélkedő magyar hazában a valóságban is gyönyörűszip, ideálisnak mondható házasságok is. Ilyen volt nádasdi és fogarasföldi báró *Nádasdy Tamás (1498–1562. június 2.)*, *későbbi horvátországi bán, országbíró, főhadvezér, végül nádor és Kanizsai Orsolya (1521–1571) regénybeillő kapcsolat*ata, melyről fennmaradt levelezésük sok csodálatos dolgot elbeszél. A mohácsi csatátér elesettjeinek hősie eltemettető nagyasszonya, a kétszeresen megözvegyült nádor-feleség, Kanizsai Dorottya adta hozzá tizennégy éves megárvult unokahúgát a harmincas éveiben járó Nádasdy Tamáshoz, aki akkor még elég szegény – diplomáciában használt titoknak és éppen csak Vas megye főispánja. A felemelkedést ez a házasság hozza meg, s lesz egyből Sárvár, Kanizsa és Csepreg ura. 1534 végén vagy 1535 elején esküdtek meg Hódmezővásárhelyen. A művelt főúr (sokszor távol lévén) egy ideig még nem élt együtt kamaszlány-arájával. Férj és feleség levelezés útján ismerte meg egymást, s közben igaz szerelem bontakozott ki közöttük. Férje kedvéért Orsolya is megtanult írni, de olykor tollba mondta leveleit, mert úgy gyorsabban ment, ura persze biztatta, hogy közvetítő nélkül küldje hozzá szerető szavait. Minden levelüket áthatja egymás tisztelete és féltése, az egymás egészsége iránti gyöngéd aggodás, és a mindenkori vágy, hogy minél hamarabb találkozzanak. Amikor a távollévő elfoglalt férj süteményeket, gyümöl-

csöket és húsféléket kap a levelek mellett ifjú hitvesétől, ezeket büszkén osztja meg „püspök és paraszt urakkal”, Orsika egészségére koc-cintva pohárt, ő meg, „Apókád”, *a legjobb külföldi ruhaanyagokat vásárolja „tekéntetes, nagyságos, tisztelendő és szerelmes leányókámnak”*. Leveleik a mába, hozzánk sugárzó közvetlensége és szeretete felér egy-egy költészeti drágagyönggyel! Nemcsak Orsikának, de mindkettőjüknek, míg új ruháik el nem készülnek, „rongyokban” kell járniuk, a fiatalasszonyt sokáig el nem hagyja a nátha, de megnyugtatta férjét, hogy ez nála csak szokás... „Édes uram, küldjön bort”, „jűjön haza Kegyelmed” – írogatja az otthoni (sok ember irányításával járó) kastély és gazdálkodás gondjait is derekasan „cepelő” feleség. Hiszen Sárvár magát a hiányzó királyi udvart pótolta: iskolája, nyomdája volt...

Amikor 1542-ben pestis pusztított a környéken, Orsolya levelében óvta-féltette a bajtól távollévő urát, és nagy féltéssel számolt be Kegyes nevű cselédleánya betegségéről: „*az Kegyesen költ az kelevény [...] igaz ugyan fázással betegedett meg, mint igaz én magam, de ezt nem mondja az doktor, hogy nem az volna, honnem az volna; igen biztat, hogy meggyóulna, de csak Isten tudja.*” (Asztalos Bernadett: *Gyermeknevelés Nádasdy Tamás udvarában. Jezsuita kiadó, 2020/3, 167. https://jezsuitakiado.hu/wp-content/uploads/2020/03/08_asztalos_b_ernadett_et_2013-2.pdf*)

A cseléd túléli a pestist, Nádasdyné pedig úgy beletanul a mindenre és mindenkire gondot viselésbe, hogy Kegyesnek, aki később egyszem fiuk három dajkája közül lesz az egyik, külföldről hozat szappant ajándékba! De térjünk vissza még egy kicsit a varázslatos levelekhez.

„*Édes szerelmem, a török megint jön*”, „*Édes szerelmem, ma a császárnak, holnap a töröknek kell hazudnom*”, „*Édes szerelmem, a szívem eped érted*” – válaszolgatja a nem egyszer komoly életveszélybe (letartóztatásba, német vád alá, török kézbe, a velencei „félvér”, Gritti csapdáiba, stb.) kerülő, ám mindenkor megszabaduló, s mindenkor a megegyezést és közjót cselekvő, óvatosan lázadó nádor... A házaspár olykor csak azért is ír egymásnak, hogy a levélhordót ne hogy üres kézzel eresszék el, s hogy elmondják, mennyire várják már a személyes találkozást. Amint megszületik Ferkó fiuk (Nádasdy Ferenc, a későbbi törökverő Fekete Bég, a sokoldalú reneszánsz főúr), az édesapa gyöngéden, de komolyan figyelmezteti aggódo Orsikáját, hogy ne féltse (egy évet betöltött!) fiukat a katonás neveléssel járó testi megpróbáltatásoktól. A gyermek szemének edzéséről ezt írja: „*Ferkót lassan lassan az verőfény nézésre kell szoktatnyi, mert félő, hogy lágy szeme ne legyen, mert, ha Isten élteti, az kopja hegyire kell többet nézni, hogy nem sem apjára, sem anyjára, ahhoz pedig nem jó az lágy szem.*” (Papp Gábor: *Házastársi örök szerelem*, Korunk 2016/12, 4–10.; <https://kepmas.hu/hu/level-romantikaja-nadasdy-tamas-es-kanizsai-orsolya-tavszerelme>)

Ferkó nevelésére különösen figyeltek minden történelmi-politikai viharzás közepette is a belső és közösségi harmóniában élő szülők. A nádor sokféle ajándékot küldött kisfiának, és egyúttal arra kérte feleségét, hogy mindig dugjon el néhányat

(Folytatás a 8. oldalon)

Nádasdy Tamás

Kanizsai Orsolya

Forrás: Wikipédia

Pakisztán (15.)

Nyolcadik túranap a Karakorum hegységben

Veress Zsombor

K2. Még kimondani is félelmetes. Szinte hihetetlen, hogy ott járhattam, és a közvetlen közeléből, az alaptáborból tekinthettem fel rá. Elégedettséggel töltött el, hogy csodálhattam a világ egyik legmagasabb, legmagasztosabb piramisát. Arcomon éreztem leheletét, hátborzongató tekintetével szemezhettem, megérintheztem. Belekóstolhattam a nemzetközi magashegyi mászás filmekbe illő hangulatába, elfáradtam, de ugyanakkor boldog voltam, mert bár a király távolságtartó, közel engedett magához, s hagyott kelébeli megpihenni.

Sííta teherhordók ünneplik az asúrá

Ám elérkezett túránk forduló-pontja. Július 6-ának reggelén elbúcsúztunk az őriástól, bár szemével még másfél napig követte halkuló lépteinket. Ezen a napon elmondhattuk, hogy már nem távolodtunk, hanem közeledtünk otthonunkhoz, ösvényünk hurka megfordult. S bár utazásunk vége akkor még egy örökkévalóságnyira tűnt, és az elkövetkező napok még sok kalandot és verejtéket tartogattak, a túra végcéljához való közeledés újabb lendülettel ruházott fel.

Hátat fordítottunk tehát a K2-nek, balti nevén a Csogorinak (Nagy hegy), más nevén a Dapsangnak, és ugyanazon az ösvényen, amelyen egy nappal korábban felfele igyekeztünk, most lefele indultunk a Godwin-Austen-gleccseren. De ne gondolja senki, hogy a már ismert út unalmasnak tűnt, az őriások földjén minden lépés egy új történet.

Fehér csuklyás penitenteszek közt haladtunk, gleccserasztalokon pihegtünk, kristálytisza gleccsercsermelyek cirógatták bakancsainkat, csacsogva csobogó csorgókon szöktünk át. A természet laboratóriumának mesebeli díszletében gyönyörködtünk a víz egymásba alakuló halmazállapotain. Micsoda káprázatos bolygó! Még ott is tele van étellel, ahol nem is sejted. Egy órányi meseországai ballagás után ismét elértük a tegnap már felkerekedett Broad Peak alaptáborát. Tudatosan kapaszkodtunk fel ismét a sátrakhoz, ugyanis tudtuk, hogy jó eséllyel találkozhatunk egy marosvásárhelyi magyar hegymászóval. És valóban úgy is történt. A táborban ismeretlenül is széles mosollyal, és vérbeli erdélyi kedvességgel üdvözölt Csomor László.

Laci rokonszenves volt, örvendett a találkozásnak, különösen nekem, amikor megtudta, hogy segészvári vagyok, és a szintén marosvásárhelyi származású Palinak.

Igyekeztünk kifaggatni, s kiderült, hogy ő inkább az alacsonyabb, de annál élvezetesebb mászási élményt nyújtó csúcsokat kedveli, elsősorban a dél-amerikai Kordillerák ormait ostromolja, de a Himalájában és Afrikában is mászott már. Saját bevallása szerint az évből nyolc hónapot a hegyeken tölt, és csak négyet van otthon, Vásárhelyen. Irigylésre méltó életmód! Próbálkoztam 8000-essel is, például az Annapurna csúcsát 2025 áprilisában Varga Csabával közösen szándékoztak meghódítani, de mint ahogy arról a sajtóban is beszámoltak, mászásukat megghiúsította a frissen hullott, hatalmas hó. Ezúttal pedig

2022. május 29. Puqueno Alpayo (5370 m, Andok, Cordillera Real, Bolívia)

2022. október 19. Nangkar Tshang (5200 m, Khumbu-Himalája, Nepál)

2022. október 20. Chukhung Ri (5546 /5410/ m, Khumbu-Himalája, Nepál)

2023. január 25. Ritacuba Blanco (5410 m, Andok, Cordillera Oriental, Kolumbia)

2023. február 1. Nevado Del Tolima (5220 m, Cordillera Central, Kolumbia)

2023. július 6. Pico Mateo (5150 m, Andok, Cordillera Blanca, Peru)

2023. július 10. Alpayo (5947 m, Andok, Cordillera Blanca, Peru)

2023. július 14. Nevado Huapasco (5420 m, Andok, Cordillera Blanca, Peru)

2024. január 17. Mount Kenya (5199 m, Kirinyaga, Kenya)

2024. február 10. Cerro El Plomo (5424 m, Andok, Chile)

2025. június 2. Nevado Condoriri (5648 /5670/ m, Andok, Cordillera Real, Bolívia)

Csomor Lacival szívesen társalogtunk volna egész nap, de a homokóra a Karakorumban is pereg, közös fotók után indulunk kellett.

A Godwin-Austen-gleccser végéhez közeledve végre megpillanthattuk a Mitre Peak gyámkodása alatt fekvő Concordia tábor tarka sátrait, de a Baltoro-gleccserre való visszatérést a morénahalmok összekuszáltsága keserítette meg. Már azt hittem, hogy a kőbuckák között soha nem érek a sátorhoz, s amikor 12,5 kilométer és 8 óra gyaloglás után végre megérkeztünk tábo-

Csomor Lászlóval a Broad Peak alatt

runkba, hullafáradtan estem be a sátorba. Fizikai kimerültségemet enyhítette, hogy hanyatt fekve élvezhettem a világ egyik legmotíválóbb látványát: a K2 és az Angyal-csúcs mennyekbe emelő panorámáját. Úgy terveztem, hogy csak vacsorázni fogok feltápaszkodni, de az élet ismét átírta az elképzelésemet.

Amint ott feküdtem, egyszer csak énekhangokra kaptam fel a fejem. Az egyik sátonál gyülekezni kezdtek a táborban tevékenykedő teherhordók, s mivel ez egy nagy tábor volt, lehettek vagy százan is. Hamarosan elkezdődött egy olyan vallásos szertartás, amihez foghatót korábban csak TV-ben láttam. A rituálé abból állt, hogy hangosan énekeltek, miközben az ének ritmusára jobb, illetve bal kezükkel felváltva erőteljesen csapkodták a mellüket. Megtudtuk, hogy arra a napra esett a muszlimok sííta irányzatának egyik legfontosabb ünnepe. Az asúra nevezetű gyásznappal Mohamed próféta unokájának, Huszein imámnak a mártírhalálára emlékeztek. A sííták szerint az imámok Mo-

Búcsú a K2-től

hamed prófétának és vejének, unokatestvérének, Alinak a leszármazottai, akik mindennemű hatalom mindenkorai legitim birtokosai, mivel hitük szerint az imámok természetfeletti erőt örökítenek át utódaikra. Huszeint a karbalai csatában mészárolták le 680-ban maroknyi csapatával együtt, mivel nem volt hajlandó behódolni a szunniták által támogatott kalifának. A sííták számára Huszein szenvedése és halála az áldozathozatal szimbólumává vált, a jóért a rossz ellenében, az igazságosságért az igazságtalanság és a hazugság ellenében folytatott küzdelemben. A csatára minden évben tíznapos időszakkal emlékeznek, a gyászünnep sorozat az asúra napján tetőzik. Ezen a napon nyilvános felvonulásokat tartanak, vallási összejöveteleket szerveznek, mellkasukat verve imádkoznak, és

hogy a két legelterjedtebb muszlim irányzat a szunniták és a sííták között az az egyik legradikálisabb különbség az, hogy míg a szunniták úgy vélik, hogy a vezetőt (előljárót) a közösségnek kell kiválasztania, addig a sííták szerint a vezetés kizárólag a fentebb említett Mohamed vérvonalát illeti meg. Az iszlám világban a sííták és a szunniták viszonylagos békében éltek egymás mellett századokon keresztül, mindennapi kapcsolataikat a kölcsönös tisztelet határozza meg, ám mára egyre inkább ellenségekké válnak. A feszültségek, a konfliktusok, a rivalizálás hátterében azonban elsősorban nem a teológiai különbségek, hanem sokkal inkább a hatalmi harcok, a szélsőséges ideológiák, a geopolitikai érdekek húzódnak. Az asúrá is átszővi a politika.

Bár nem az utazáson történt, viszont szorosan kötődik Marosvásárhelyhez, ezért útleírásomat ezen a ponton kiegészítem a Csomor Lászlóval történt itthoni találkozással. Hazatérésem után ugyanis abban a megtiszteltetésben részesültem, hogy az Edutea Kortalan találkozások sorozatában a Marosvásárhelyi Forgatagon augusztus 30-án abszolút premierben mesélhettem karakorumai kalandjaimról. A vetített képes előadásomon olyan képek is szerepeltek, amely azokat a neves hegymászókat mutatták be, akikkel találkoztunk. Amikor Csomor Laciról beszéltem egyszer csak beszólnak a közönségből, hogy itt van Laci is! Mohón pásztáztam tekintetemmel a nézősereget, és valóban ott guggolt ő is az első sorokban! Egy darabig szóhoz sem tudtam jutni... Az előadás végén fülig érő vigyorral veregettük egymás vállát...

A világ egyik legmotíválóbb látványa a sátramból

Divat a trauma és a szülőhibáztatás

Albert Ildikó, klinikai pszichológus

Valahogy észrevétlenül – vagy mégsem –, kúszott be a mindennapokba és árasztotta el az életünket a trauma. Azt hiszem, kéz a kézben járt a pszichologizálás elterjedésével, hisz olyan jól hangzik traumatizáltnak lenni, és okoskodni róla. Eléggé traumatizáló – mondhatnám, ha szellemeskedni akarnék –, hogy egyszer csak arra ébredtünk, hogy életünket, benne az érzelmeinket, a cselekedeteinket, a kapcsolatainkat a gyerekkori traumáink alakítják, magyarázzák, teszik olyanná amilyen, és nem hagynak lehetőséget arra, hogy mi magunk legyünk, és alkossuk meg magunkat olyannak, amilyennek szeretnénk.

Es ha már a gyerekkorunk ennyi traumával jár, akkor ez remek lehetőséget teremt arra is, hogy mindenért a szüleinket hibáztassuk. Mert nem szerettek eléggé, vagy jól, vagy feltétel nélkül, mert nem engedték, mert túlságosan engedték, mert tiltották, mert nem tiltották, mert túl sokat mondták, nem mondták eleget, nem jól mondták, nem akkor és nem úgy mondták, és túl sok volt az elvárás, nem vártak el semmit, nem dicsérték, nem voltak jelen, túlságosan is beleszóltak mindenbe, elvárták a jó jegyet, nem érdekelte őket a jegy, és folytassa mindenki saját ismeretei szerint – a végtelenségig.

Valóban vannak családok, sajnos egyre több, ahol a gyerekeket, de még a felnőtteket is érik súlyos, fájdalmas, rettegést okozó csapások, érzik tehetetlennek, kiszolgáltatottnak magukat: súlyos alkoholisták és/vagy agresszív szülők, apa, aki az anyát is bántalmazza, ritkábban fordítva, sőt, nemi erőszak, félrenézés segítség helyett.

Nehezen behegedő sebek, félelem, bizonytalanság érzése marad utánuk. Mert a trauma egy, a múltban megélt, megrázó esemény, mely túlmutat a mindennapok tapasztalatain,

s fenyegeti az egyén testi-lelki egyensúlyát, integritását (Bóna, 2015). Erős szenvedéssel jár, meghaladja az egyén megküzdési képességét. Fenyegetettség, kiszolgáltatottság és tehetetlenség érzése marad utána, összeomlik a világba vetett bizalom érzése – ha egyáltalán volt ilyen.

Ma már azt is tudjuk, hogy a krónikus, traumás stressz – mint az állandó bántalmazás vagy a háborús tapasztalatok – megváltoztatja az agy kémiai egyensúlyát és szerkezetét.

A problémás családban felnövő gyerekek helyzete és fejlődése valóban nehéz kérdés és nagy téma, amivel foglalkozni kell. Ám ami mára divat lett, amire lassacskán minden elfogadhatatlanul viselkedő vagy lelki gubancokkal küzdő ifjú és kevésbé ifjú hivatkozik, a gyerekkori traumái és a mindent rosszul csináló szülők, az tulajdonképpen nem valódi traumákról és nem traumatizáló szülőkről szól.

Természetesen sok gond van, volt mindannyiunk életében, gyerekkorunkban is. Gond, ha nincs elég zsebpénz, ha nem tud fölzárkózni a divatcikkek terén a kortársaihoz, és nincs aki ezt értékesebb elfoglaltsággal, tevékenységgel kompenzálja, ha kapott egy pofont, ha megbüntették valami csínytevésért, netán hazugságért, ha eléggé el nem ítéltető módon házi munkákra fogták, rákiabáltak és hasonlók. Igen, lehetnek ezek gondok, de traumák?! Na, ne tréfáljunk! Ám mostanság ez már nem tréfa, mert egyre többen komolyan veszik, hivatkoznak rá ürügyként azért, amit tesznek vagy nem tesznek, amiért olyanok amilyenek. A szülői tekintet, megemelt hang vagy pénzhiány minden pszichés zavar, elfogadhatatlan viselkedés oka, a szülő pedig a bűnbak. Látványosan lehet panaszkodni rájuk, kiegészítve a sort a fegyelmet tartani próbáló, netán valamennyi

tudást megkövetelő tanítóval és tanárral, akiket aztán a szülők vesznek elő, ha véletlenül belemászik csemetéjük lelkivilágába egy rossz jeggyel, vagy elfogadhatatlan viselkedésének büntetésével.

Csúnya divat ez, mert hitelteleníti a valódi traumát. Ami létezik és hat, mindenkire másképp. Ebben is létezik az egyéni érintettség, érzékenység, ráadásul helyzete válogatja: épp milyen, mennyire fogékony állapotban van az egyén, ezért van, aki jobban, van, aki szinte sehogy sem tud megbirkózni a nagyon súlyos történetekkel.

A pszichoanalitikus iskola szerint létezik a születési trauma (is), tkp. elhatárolódási trauma (Otto Rank 1924), amikor elhagyjuk édesanyánk biztonságos és kellemes-kényelmes méhét. Sokakban ez alapszorongást is kiválthat, de bizalmat is, ha megfelelő módon – karolva, simogatva, szeretettel, anyai test melegeivel – fogadják a világra jövő csöppszeg.

Később, mikor tudatosítjuk, hogy életünk véges, minden gondolkodó embernél megjelenik az egzisztenciális trauma: nem könnyű megbirkózni vele. Nem véletlen, hogy olyan sokan és olyan végtelen szorgalommal keresik, keressük az élet értelmét vagy azt, ami legalább ideig-óráig valamiféle értelem látogatát megadja nekünk.

És akkor még nem szóltam arról, hogy elhagy a szerelmünk, meghal a legfontosabb szerettünk, becsapnak, hogy mindenünket elveszítjük – csak néhány abból, ami vár reánk életünk során. Ha így vagy úgy vesszük, akkor az egész élet néhány nagy és sok kicsi, állandó, újabb és újabb trauma, bár lehet, hogy csak kisebb-nagyobb bajok sorozata. Értelmezés kérdése. Szerencsére létezik a valamilyen szinten eleve adott megküzdési képességünk, és meg is tanulhatjuk a különböző technikákat, amivel átvészeljük a bajokat.

Azok, akik állandóan traumát vizionálnak és mást – különösen a szülőket – okolják mindenért, épp a reális szembenézéstől és a megküzdési módszerek kialakításától fosztják meg magukat. A rengeteg állítólagos gyerekkori trauma – fene tudja, honnét annyi, ha jól belegondolunk – nem csak problémássá tesz, hanem meg is akadályoz abban, hogy jól reagáljunk, hogy megfelelően szeressünk, fogadjuk a szeretetet, gondoskodjunk, elmélyedjünk, áldozatot hozunk vagy épp nagyon is kiálljunk magukért, tartalmas kapcsolatokat teremtsünk, szép családot alapítsunk, ügyes gyerekeket neveljünk, hanem – hatalmas szerencsénkre és minő megkönnyebbülés – fel is ment egy csomó felelősség alól, hisz nem mi, hanem a traumáink tehetnek arról, hogy úgy tesszünk, ahogy. Nem mi, hanem a szüleink a felelősek azért, amilyenek vagyunk. Csodálatos állapot, és teljesen megfelel korunk felelősségkerülésének: sokan túl sokan, sok mindent rosszul csinálnak, de nem baj, mert attól még vígan és legtöbbször mégis boldogtalanul élik az életüket, hiszen nem ők a hibásak, hanem a szülők, a tágabb család, az óvó néni, a tanító, a gyarektársaik vagy épp a hiányuk és így tovább. Remek állapot (lehet) ilyen lazán élni, és szépnek, hibátlannak látni magukat, a felelőtlenség és változtathatatlanság boldog nyugalmban, legalábbis addig, amíg hagyják. Míg egyszer csak valami módon meg nem rugdossa őket a valóság.

De még az sem mindig elég.

Nehéz felismerni, belátni és elfogadni, hogy igaz ugyan, hogy környezetünk, elsősorban a családjunk igen lényegesen befolyásol és alakít minket, de a felnőtt személyiségünkért, viselkedésünkért, emberi tulajdonságainkért, döntéseinkért egyedül mi magunk vagyunk a felelősek.

Ember és állat harmóniája

Az egérárpa kalászának veszélyei

Nyaranta a gazdik bármennyire elővigyázatosak, nem tudnak elég óvatosak lenni, hogy a szabadban sétáltatást követően ne tapadjon a kedvencre egy-egy toklász. Újra aktuális a júliusban és augusztusban majd mindenhol fellelhető gyomnövény kalászvirágzatára figyelmeztetni, mivel nem kis veszélyt jelent a kutyák, macskák számára.

Szer Pálosy Piroska

Ez a tűhegyes kis termésdarabka hihetetlen vándorlásra képes a kutya testén belül, ezért előfordult már olyan eset is, hogy műtét során találtak egy-egy toklászt az állat tüdejében, agyszövetében, lépében. És olyan, látszólag ok nélküli tüneteket, fogyást, fáradtságot vagy hányást okozott, hogy a diagnózist nehéz volt felállítani.

Az alattomos kis kalász mindenhatóvá képes beférkőzni. Az egérárpa alakja olyan, hogy a kutya magának nem, vagy csak ritkán tudja eltávolítani, ugyanis ha beleakad az állat bőrébe, a toklász tüskéje csak befelé tud haladni folyamatosan, és iszonyatos fájdalmat, emellett pedig gyakran gennyes sebet okoz, ezért fontos mielőbb eltávolítani.

– *Miként védekezhetünk, és előzhetjük meg a kellemetlenséget? Hiszen a füves talajon előszeretettel hancúroznak a kedvencek a szabadban* – kérdeztük dr. Pálosi Csabát, a Noé Báránya kiséllatklinika vezetőjét.

– Sajnos, a közterületeken lehetetlen kikerülni a toklászt, ezért sé-

táltatás közben oda kell figyelni, hogy toklászveszélyes helyen ne hempergjen a négylábú, amennyiben pedig a füvet rágcálná, feltétlenül le kell tiltani. A kutya orrába jutva orrvérzésig tartó tüsszögést válthat ki. Ha a szemébe fúródott, a dörzsölés, könnyezés, duzzanat utal erre. Ínybe, szápadlásba is fúródhat, ezt is dörzsöléssel jelzi. Amennyiben rázza a fejét, megtörténhet, hogy a fülebe jutott, ha pedig gyakran nyalja, esetleg fájlalja a lábát, akkor a tappancsába kerülhetett toklász. A zöld egérárpa még nem okoz gondot, de a kifejlett, megszáradt kalász sárgás színűvé válik, és azoktól már a legtöbb állat gazdája tarthat. Ezért ha magas fűvel borított területen szaladgálna az állat, ahol még toklász is van, jobb elkerülni. A növény természetnek a vége szúrós, könnyen bekerül a kutya bőrébe, annak mozgásával halad egyre beljebb. Leggyakrabban a fülebe, orrba, szájba, a lábujjak közé és a kutya fenekénél vagy nemi szerveinél fúródhat be. A növény a felépítésénél fogva nem tud távozni, a kutya sem tudja kiszedni – habár sok esetben nyalja –, sőt, még a gazdi sem. A toklász nyílként fúródik be, és hegyes kis sörtéi úgy állnak, akárcsak a halszálkák, kifele nem távozik.

Tappancsban, fülbén, orrban, szemgolyóban, hónaljban...

Ha a toklász mélyebben befúródott, állatorvos segítségét kell igénybe venni. Sajnos ez az állapot már nagyon fájdalmas lehet, a befúródási helytől és persze az egyéni

fájdalomtűrése képességtől is függően. A toklász leggyakrabban a lábujjak közé fúródik, így a kutya hirtelen sántítani kezd, nyalja a mancsát, duzzanat, majd gennyes tályog jelenik meg rajta. A kutyus ilyenkor folyamatosan sántít, nyalogatja, rágcsgálja a mancsát, és nem szívesen sétál. Ha nyalogatja a lábát, sántít, akkor a lábujján keresztül hatolt be a toklász. Sok esetben a talp felől ki is bújik, de olyan is előfordulhat, hogy betokosodik, duzzanat képződik, amit helyi érzéstelenítéssel az állatorvos felnyit, eltávolítja a toklászt és a felgyülemlett gennyet, majd kezeli a fertőzött területet.

Szaglászás közben a kutyusok a földhöz közel tartják a fejüket, ezáltal a fülük is a toklász okozta veszélyzónába kerül. Ha sétáltatás közben hirtelen rázni kezdi a fejét, a földhöz dörzsöli, oldalt tartja, esetleg romló egyensúly jeleit mutatja, a füleit vakarja, folyamatosan egy irányba dönti a fejét, valószínű, hogy toklász került abba a fülbe, amerre a fejét dönti. Ha a fülbe került a toklász, féloldalasan tartja a fejét, fájlalja a fülét, rázza, vakarja. Súlyos esetben már gennyes fülfolyás is megjelenhet. A toklász akár a kutya dobhártyájába is fúródhat, ezzel pedig a gyulladás a hallását veszélyezteti. A kutyák hallójárata hosszú, így az állatorvos is csak speciális szerszámmal tudja a fül mélyéről a toklászt előhúzni. Azonnal állatorvoshoz kell fordulni, aki speciális csipesszel el tudja távolítani a kalászt, amennyiben nem fúródott túl mélyre. Ezt a műveletet

Fotó: Szer Pálosy Piroska

keves kutya tudja éber állapotban elviselni. Ha valaki arra gyanakszik, hogy kedvence fülében toklász van, éhgyomorral érdemes az állatorvoshoz vinni, mert így azonnal és egy rövid altatás alatt a toklászt könnyebben és alaposan el tudják távolítani. Ezt követően szükséges lehet a fül belső területét antibiotikumos fülcseppel is utókezelni.

Az orrba jutott toklászra rögtön heves és szűnni nem akaró tüsszögéssel reagálnak a kutyák, esetenként véres orrfolyás jelentkezik. Ennek eltávolítása endoszkóppal, altatásban történik. A mélyre fúródott, bőr alatt vagy orrba, netán szembe került toklászt nagy valószínűséggel csak bódításban, sebészeti úton lehet eltávolítani.

Ha a házi kedvenc szemébe kerül a toklász, az pislogással egyre mélyebbre fúródik, és sokszor az alsó vagy felső kötőhártya alá kerül. A kötőhártya megduzzad, kivörösödik és súlyos szaruhártya-sérülés keletkezhet, amely nagyon fájdalmas, az állat hunyorít, mellső mancsával dörzsöli a szemét, ezáltal tovább ront a helyzeten. A nagyobb vagy

enyhén kidülledő szemű kutyáknál pl. palotapincsi, mopsz fordulhat elő, hogy a szembe kerül a toklász, befúródhat a szemgolyóba vagy a szemhéj alá.

Az állat hónaljába is könnyen befúródhat a kalász, főleg, ha azt ritkán ápolják, csomós vagy piszkos a szőr. Ilyen esetekben nehezebb észrevenni, ezért a májustól októberig terjedő időszakban fokozottan figyelni kell az állat ápoltságára, bőrének épiségére.

– Általában a hosszú fülű, hosszabb szőrű kutyák fokozottan veszélyeztetettek. Ezért minden séta után érdemes átnézni a kutyát, és a szabadon álló, szőrzeten lévő toklászokat azonnal eltávolítani, a mancsokon, illetve a fülek belső részén rövidebbre vágni a szőrt. Naponta érdemes átvizsgálni a kutya lábujjait és fülét, hónalj- és hastájékat. A lábujjak, a talppárnák közötti és a fülek belső részén található szőrt nyáron érdemes rövidre nyírni, a hallójáratokból kitépkedni, mivel a toklász így kevésbé tud beleakadni. Legbiztosabb azonban a toklászos, elhanyagolt területek kerülése – hangsúlyozta a szakember.

Döntött az Európai Parlament:

Több millió eurót kap az uniós Szolidaritási Alapból Parajd

Az Európai Parlament keddi, július 7-i plenáris ülésén végső szavazással elfogadta azt a határozatot, amelynek értelmében az Európai Unió Szolidaritási Alapjából 14 millió 300 ezer euró érkezik Romániába a tavaly májusi áradások okozta károk enyhítésére. A döntés hatalmas sikere, hogy a végleges szövegbe bekerült az a módosító indítvány is, amely kiemelten kezeli a parajdi sóbánya és az érintett közösségek helyzetét – jelentette be Vincze Loránt, az RMDSZ európai parlamenti képviselője.

A most megszavazott uniós határozat révén elhárult az utolsó akadály is, így a kifizetési folyamat végre elindulhat. A döntés óriási jelentőséggel bír a Sóvidék számára, hiszen a tavalyi természeti csapások komoly károkat okoztak a régió legfontosabb gazdasági és turisztikai motorjának számító létesítményben és a Korond-patak által megrongált vízügyi infrastruktúrában.

A véglegesített dokumentum része lett az a képviselőtársakkal közösen benyújtott módosító indítvány, amely hivatalosan is elismeri a parajdi sóbánya egyedülálló stratégiai jelentőségét a regionális gazdasági reziliencia, a foglalkoztatás,

az idegenforgalom, a közegészségügy, valamint a kritikus- és vízgazdálkodási infrastruktúra szempontjából.

Az elfogadott határozat arra hívja fel az Európai Bizottságot, hogy szorosan működjön együtt a

Vincze Loránt

Fotó: archív

romániai hatóságokkal a létesítmény és az érintett környező közösségek gyors újjáépítésének támogatása érdekében. Az Európai Parlament felszólítja az uniót az összes vonatkozó finanszírozási eszköz teljes körű mozgósítására és a meglévő szabályok szerinti maximális rugalmasság kihasználására. Ennek célja a helyreállítás felgyorsítása, az alapvető szolgáltatások visszaállítása, a helyi gazdaság támogatása, és a régió hosszú távú ellenálló képességének megerősítése a jövőbeli árvízveszélyekkel szemben.

„A parajdiak már egy éve várnak erre a hírré. Az RMDSZ-es kollégák segítségével már egy éve javasoltam a bukaresti kormánynak, hogy minél hamarabb nyújtsa be az EU-s támogatási kérelmet. Parajdnak konkrét segítségre van szüksége – nem politikusok katasztrófaturizmusára. Azt is megmondtam akkor: egy ilyen döntés

legalább egy évig érlelődik, és a kifizetés is időbe telik. Ez nem ígéretpolitika – ez valódi, komoly, európai forrás, amely közvetlenül a parajdiakat segíti. Most a bukaresti kormányon a sor. Rajtuk múlik, hogy ebből a pénzből konkrétan mennyi jut el Parajdra, a bányához, az infrastruktúrához, az érintett családokhoz” – hangsúlyozta a fejlemények kapcsán Vincze Loránt.

A kedden jóváhagyott dokumentum értelmében a Bizottságnak további szolidaritási mechanizmusokat is meg kell határoznia az érintett munkavállalók és régiók támogatására. Ezt többek között a kohéziós politikai alapok, az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+), valamint az elbocsátott munkavállalók támogatását szolgáló Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap (EGAA) rugalmasabb felhasználásával lehet elérni. *(közlemény)*

Marine Le Pen elindul a jövő évi francia elnökválasztáson

Marine Le Pen elindul a 2027-es elnökválasztáson. Ezt kedd este jelentette be, néhány órával azután, hogy ugyan a párizsi fellebbviteli bíróság bűnösnek találta az európai parlamenti juttatások törvénytelen felhasználása miatt indított perben, de hatályon kívül helyezte közhivatal viseléstől való eltiltását.

Az immáron négyszeres elnökjelölt azt is bejelentette, hogy a legmagasabb jogi szervnél, a Semmítőszéknél felülvizsgálati kérelmet nyújt be, ami „felfüggeszti a párizsi fellebbviteli bíróság keddi ítéletének hatályát”.

Az ellenzéki politikust három év börtönbüntetésre ítélték, amelyből két év felfüggesztett, az egy év letöltendő pedig kiváltható házi őrizettel, elektromos nyomkövető viselése mellett.

„Elektronikus nyomkövető nélkül fogok kampányolni” – tette hozzá az elnökválasztáson negyedik alkalommal induló 57 éves ellenzéki politikus a TF1 kereskedelmi híradójában adott interjújában, ahol ismételten ártatlannak vallotta magát a hűtlen kezelés vádjában.

A francia szélsőjobboldal vezetőjét a bíróság 45 hónapra eltiltotta a közügyektől, de ebből 30 hónapot felfüggesztett. Mivel a 2025 márciusában meghozott elsőfokú ítéletben az eltiltás azonnal végrehajtandó volt, a Marine Le Penre kiszabott 15 havi eltiltás időtartama mostanra véget ért.

Mellékbüntetésként 100 ezer eurós pénzbírsággal is sújtották a Nemzeti Tömörülés jelenlegi nemzetgyűlési frakcióvezetőjét.

Marine Le Pen a legutóbbi két elnökválasztáson, 2017-ben és 2022-ben is bejutott a második fordulóba, de ott kikapott Emmanuel Macrontól, aki viszont harmadik mandátumért nem indulhat a francia alkotmány szerint, miközben a Nemzeti Tömörülés választási eredményei évek óta fokozatosan javulnak, a szélsőjobboldali párt a 2024-es választások óta a legnagyobb frakciót adja a nemzetgyűlésben.

A következő elnökválasztás első fordulóját 2027. április 18-ára, a másodikat május 2-ára hirdették meg. „Nem létezik többé olyan forgatókönyv, amely szerint ne indulhatnék” – mondta az interjújában Le Pen, kiemelve, hogy „nem fogja megváltoztatni a véleményét” akkor sem, ha a Semmítőszék néhány hónapon belül esetleg megerősíti a fellebbviteli bíróság ítéletét.

Marine Le Pen stratégiájának lényege, hogy a Semmítőszékhez való fellebbezéssel időt nyerjen a kampányoláshoz. A fellebbezés ugyanis halasztó jelleggel bír, s amíg nem jog-

erős az ítélet, Marine Le Pennek nem kell viselnie az elektromos nyomkövetőt, és szabadon mozoghat. A Le Monde című napilap által megkérdezett jogi szakértők szerint a Semmítőszék ítélete legkorábban 2027 elején, néhány hónappal az elnökválasztás előtt születhet meg.

A legfőbb ellenzéki politikus kedd este úgy vélte, hogy „nyerő párost” fog alkotni Jordan Bardellával, aki elnökké választása esetén a miniszterelnöki posztot fogja betölteni. A 30 éves politikusnak adta át Marine Le Pen 2022-ben a Nemzeti Tömörülés vezetését, és ő vette volna át az elnökjelöltséget is Marine Le Pentől, ha a fellebbviteli bíróság eltiltotta volna őt az indulástól az elnökválasztáson.

A felmérések szerint mindketten megnyernék az elnökválasztás első fordulóját – több mint 30 százalékos támogatottsággal –, ha most tartanák.

Az ügy, amelyben Franciaország legnagyobb ellenzéki pártja érintett, 2015-ben az Európai Parlament (EP) elnökségének jelentésével kezdődött, és a francia párt parlamenti asszisztenseivel kötött szerződésekkel kapcsolatos. Az ítéletben kimondták: a Nemzeti Tömörülés által alkalmazott EP-asszisztensek közül többen soha nem jártak az Európai Parlamentben, s a vádirat szerint közvetlenül a pártnak dolgoztak Franciaországban, amit az európai szabályozás tilt.

A bíróság Marine Le Pen mellett 24 volt európai parlamenti képviselőt, asszisztentst, könyvelőt és a pártot mint jogi személyt marasztalt el, amiért 2004 és 2016 között „rendszer” hoztak létre arra, hogy a Nemzeti Tömörülés franciaországi alkalmazottait az Európai Parlament pénzéből fizessék ki.

A vádirat szerint a legnagyobb francia ellenzéki párt az Európai Parlamenttől felvett közpénzek hűtlen kezelésére „szervezett rendszert” dolgozott ki a parlamenti asszisztensek „álszerződéseivel”, hogy a pénzeket a párt számára átcsatornázza. A perben az ügyészek részletesen bemutatták annak a „rendszernek” a felépítését, amelyet szerintük 2004 és 2016 között vezettek be az elődpártnál, a Nemzeti Frontnál, és amelynek lényege az volt, hogy fiktív módon, azaz papíron európai parlamenti asszisztenseket alkalmaztak, akik valójában a pártnak dolgoztak. Az ügyészség szerint ezt a rendszert a pártalapító, a néhai Jean-Marie Le Pen, majd a pártvezetés 2011-es megöröklése után a lánya, Marine Le Pen hagyta jóvá. A rendszer alkalmazása felgyorsult, amikor 2014-ben 23 FN-es képviselő került az Európai Parlamentbe, szemben a korábbi hárommal. *(MTI)*

Az erdélyi Erzsébet-táborban 1500-an vehetnek részt idén nyáron

Az erdélyi Erzsébet-táborban 1500-an kapcsolódhatnak ki idén nyáron, június 22. és augusztus 28. között – közölték a szervezők szerdán az MTI-vel.

Közleményük szerint az elmúlt években a zánkai és a fonyódligeti tábor mellett a 2,5 hektáros erdélyi Erzsébet-tábor is teljesen megújult állami támogatással, így a gyermekekre játszótér, kötélpálya, kalandpark, új tájjellegű közösségi épületek, mezítlás park és felújított sportpályák is várnak.

Az erdélyi táborba 2026 nyarán 37 településről érkeznek a diákok: Magyarországról például Ceglédre, Győrből, Keszthelyről és Nyíradonyból, míg Erdélyből Marosvásárhelyről, Csíkszenttamásról és Nagykárolyból is vannak résztvevők.

Az általános iskolás gyermekek az erdélyi Erzsébet-táborban megismerhetik egymás hagyományait, közösségként alkothatnak, sportolhatnak. Esténként koncertek, kulturális előadások várják a diákcsoportokat. Megismerhetik a csillagászat alapjait, a tábor környezetében található gyógynövényeket, továbbá a helyi rendőrség és a hegyimentők munkáját – sorolták.

A gyermekek feljuthatnak a Madarasi Hargita csúcsára és ellátogathatnak Szejkefürdőre – tették hozzá. *(MTI)*

Több mint száz év után felfüggeszti megjelenését a l'Unita című olasz napilap

Az egykori Olasz Kommunista Párt napilapjaként ismert l'Unita megjelenésének felfüggesztését jelentette be a kiadója, amire a Demokrata Párt felajánlotta az újság megvásárlását kedd este.

A baloldali Demokrata Párt (PD) közleményben hangoztatta, hogy készen áll a l'Unita felvásárlására.

Az Olasz Kommunista Párt (PCI) utódpártja azt követően jelentette be szándékát, hogy a napilapot megjelentető Romeo Editore kiadó felfüggesztette az újság publikálását.

A kiadó hangoztatta, hogy három évvel ezelőtt vásárolta meg az akkor csőd szélén levő újságot, amelynek megjelentetését most már nem tudja tovább biztosítani.

A kiadó jelképes összegért felajánlotta a napilapot a Demokrata Pártnak, amely a Romeo Editore verziója szerint „mostanáig nem élt a lehetőséggel”.

A l'Unita-t 1924 februárjában Antonio Gramsci politikus, filozófus az Olasz Kommunista Párt (PCI) egyik alapítója indította útjára. Az újság története szorosan összefonódott a PCI és utódpártjainak eseményeivel.

A kilencvenes évek végén a napilapot privatizálták. 2000 óta a l'Unita megjelenését három alkalommal megszakították, majd újabb és újabb kiadó segítségével a szerkesztőség tovább tudta folytatni munkáját.

A hetvenes évek közepén a napilap közel 240 ezer példányban jelent meg, ami 2014-re napi hússzezerre esett vissza, mostanra pedig hatezernél kevesebb volt. *(MTI)*

Futball-vb: Argentína kétgólos hátrányból fordítva győzte le Egyiptomot

A címvédő argentin válogatott kétgólos hátrányból fordítva 3-2-re legyőzte az egyiptomi csapatot kedden a labdarúgó-világajnokság Atlantában rendezett nyolcadöntőjében.

Feszült hangulatban, néhány alattomos szabálytalansággal indult a mérkőzés, majd némileg váratlanul az egyiptomi csapat megszerezte a vezetést: a jobb oldalról érkező labdát Jasszer Ibrahim szépen fejelte a kapuba.

Úgy tetszett, sokáig nem örülhet az észak-afrikai együttes, mert Haisszen Hasszan szabálytalanságának következtében tizenegyeshez jutott a címvédő, Lionel Messi lövését azonban Mosztafa Sobeir hárította, így pedig a nyolcszoros aranylabdás az Algéria

elleni csoportmérkőzés után újabb büntetőt hibázott.

A csapatkapitány gyorsan próbált javítani, és a 31. percben majd’ harminc méterről végzett el szabadrúgást, csavarása után a labda a jobb kapufáról vágódott oldalra. Közben Alexis Mac Allister is közel állt a gólszerzéshez, de hétméteres fejesénél Sobeir újabb bravúros védessel őrizte meg csapata előnyét. Sőt a hajrában még nagyobb helyzetben mentette meg kapuját a góltól, Julián Álvarez löhetett ugyanis nyolc méterről, középről, de Sobeir kipaskolta a bal alsó sarok irányába tartó labdát.

A második félidő is egyiptomi góllal indult, de a VAR-ellenőrzést követően kiderült, hogy az ellentámadás indítása előtt Marvan

Attia szabálytalankodott Lisandro Martínez-fel szemben, így középkездés helyett argentin szabadrúgással folytatódott a játék. A címvédő az ivószünet előtt is hatalmas mezőnyfölényben futballozott, ellenfele a felezővonalat is csak elvétve lépte át, és az érvénytelenített találaton kívül jobbára inkább védekezett.

A 67. percben aztán egy argentin szöglet után mégis kontratámadást indított, amelynek végén Mosztafa Ziko kettőre növelte az előnyt.

Egy kis statisztika

Továbbra is csak egy afrikai csapat nyert világbajnokságon az argentin válogatott ellen, még az 1990-es olaszországi torna nyitómérkőzésén Kamerun győzte le az akkor szintén címvédő dél-amerikaiakat.

Lionel Messi nyolcadszor rúghatott tizenegyest világbajnokságon, és negyedszer hibázott, senki más nem hagyott ki ennyi büntetőt.

A háromszoros világbajnok először nyert mérkőzést világbajnokságon kétgólos hátrányból.

Érett ugyan a meglepetés, de Argentína fokozta a nyomást, az egyiptomiak pedig látványosan fáradtak, a címvédő pedig a 79. és a 92. perc között három gólt szerezve fordított. A második találatot Messi érte el, aki így már 21 találatnál tart a világbajnokságokon.

Az argentin válogatott a nyolc között vasárnap – romániai idő szerint – 4 órától Svájjal játszik Kansas Cityben.

Messi góllal és gólpasszal segítette a sikert

Fotó: a FIFA közösségi oldala

Futball-vb: Svájc tizenegyesek után kiejtette Kolumbiát a nyolcaddöntőben

A svájci válogatott a gól nélküli döntetlent követően tizenegyesekkel 4-3-ra legyőzte Kolumbiát kedden a labdarúgó-világbajnokság Vancouverben rendezett nyolcaddöntőjében.

Nagy iramban, de különösebb izgalom nélkül telt el az első húsz perc, a svájciak kezdeti mezőnyfölénye kiegyenlítődtött, de helyzetig egyik csapat sem jutott. Aztán a 21. percben végre történt is valami futballra emlékeztető esemény: Gustavo Puerta 17 méterről csavart a kapu bal oldala felé, de Gregor Kobel szép vetődéssel oldalra ütötte a labdát. A másik oldalon a 30. percg kellett várni az első lehetőségre, de Fabian Rieder közeli lövését Camilo Vargas bravúrral hárította, miként a következő svájci támadás végén Dan Ndoye próbálkozását is.

A játék képe fordulás után sem sokat változott, vagyis a kapura különösebb veszélyt nem jelentve gyűrte egymást a két csapat döntően a két tizenhatos között a mezőnyben. Luis Díaz a 60. percben találta el először az ellenfél kapuját, de gyenge kísérletét könnyedén védte a svájci kapus. Ha mégis eljutottak volna a felek helyzetig, les miatt rendre az ellenfél végezhetett el szabadrúgást. Unalmasan csordogált a mérkő-

zés, és a rendes játékrész végéig nem történt különösebb izgalom.

A hosszabbításban a rengeteg szabálytalanság miatt sokszor akadt meg a folyamatos játék, aztán a 99. percben végre történt megint valami érdemleges.

Jobb oldali kolumbiai szöglet után Jhon Lucumí fejtelt hat méterről, a labda a lécről vágódott vissza a mezőnybe. Mintha a svájciak sem akartak volna lemaradni a lehetőséget tekintve, és az éppen pályára lépő Zeki Amdouni lőtt 11 méterről, a vetődő Vargas óriási bravúrral mentett.

A tizenegyeseknél svájci részről csak Manuel Akanji hibázott, a kapu fölé lőtt, míg a dél-amerikaiaknál Davinson

Sánchez a lécre bombázta a labdát, míg Juan Camilo Hernández lövését a svájci kapus védte.

A kolumbiai Camilo Vargas 420 perce nem kapott gólt a tornán, a kapuját még az első csoportmérkőzés 60. percében vették be az üzbégek, csapata mégis búcsúzott.

A negyeddöntő programja

- * július 9., csütörtök, 23 óra: Franciaország – Marokkó
- * július 10., péntek, 22 óra: Spanyolország – Belgium
- * július 12., vasárnap, 0 óra: Norvégia – Anglia
- * július 12., vasárnap, 4 óra: Argentína – Svájc

Jegyzőkönyv

Labdarúgó-világbajnokság, nyolcaddöntő: *Svájc – Kolumbia 0-0 – 11-esekkel: 4-3.*

Vancouver, BC Place, 52.497 néző, vezette: Iván Barton (salvadori).

Svájc: Kobel – Zakaria (87. Wid-

mer), Elvedi, Akanji, R. Rodríguez (71. Muheim) – Freuler, Xhaka – Rieder (103. Amdouni), Jashari (46. Sow), Ndoye (90+2. R. Vargas) – Embolo (87. Itten).

Kolumbia: C. Vargas – D. Munoz, D. Sánchez, Lucumí (119. Mina), Mo-

jica – Puerta, Lerma (82. Rios), J. Arias (66. Campaz) – J. Rodríguez (66. Quintero), L. Suárez (82. C. Hernández), L. Díaz.

Sárga lap: Xhaka (51.), Zakaria (59.), Muheim (105.), illetve L. Suárez (60.), D. Sánchez (95.).

Leclerc diadalmaskodott Silverstone-ban

A Ferrari monacói versenyzője, Charles Leclerc nyerte a Forma-1-es Brit Nagydíjat vasárnap Silverstone-ban. A 28 éves pilótának ez az idei első és pályafutása kilencedik futamgyőzelme. Leclerc mögött másodikként a hazai környezetben versenyző George Russell végzett a Mercedesszel, míg a harmadik helyen a hétszeres világbajnok, szintén hazai futamát teljesítő Lewis Hamilton ért célba a másik Ferrarival.

A világbajnoki pontversenyben vezető Andrea Kimi Antonelli sokáig jól állt, ám egy technikai hiba miatt csak a kilencedik helyen ért célba, végül pedig időbüntetése miatt 16. lett, és nem szerzett pontot.

Noha a rajt pillanatát jól kapta el az élről induló Antonelli, valami problémája volt a Mercedesnek, mert kicsivel később mindkét Ferrari elé került Leclerc, Hamilton sorrendben. Az olasz tinédzsert csapattársa, Russell követte, mögötte a két Red Bull következett Isack Hadjar és Max Vertsappen révén, aztán a címvédő Lando Norris száguldott a McLarennel, a további pontszerző helyeken pedig Liam Lawson, Arvid Lindblad (mindkettő RB), Carlos Sainz Jr. (Williams).

A négyyszeres világbajnok Verstappen hamar megelőzte csapattársát, és feljött ötödiknek, Oscar Piastri ugyanakkor bekerült egy csetepatéba a középmezőnyben, és a 21. helyre esett vissza a McLarennel.

Fotó: az F1 közösségi oldala

Hamilton később öt másodperces büntetést kapott, mert a startnál bemozdult az autója, ráadásul hamarosan Antonelli is megelőzte, aki ezzel feljött másodiknak.

A 17. körben Verstappen került Russell elé, de a hollandot egyből kihívták a boxba kerékcserere. Hamilton a 24. körben töltötte le a büntetését, egyúttal új abroncsokat kapott, ami után a hatodik helyre jött vissza, a szintén kiálló Russell mögé. Nem sokkal korábban, a 22. körben egy, a pálya mellé befűjt esernyő miatt kellett rövid időre virtuális biztonsági autós fázist elrendelni.

Antonelli folyamatosan közelített az élen autózó Leclerc-hez, a Ferrari ki is hívta monacói versenyzőjét, a 29. körtől pedig Hamilton és Russell csatázott egymással többször is, oda-vissza előzgették egymást, de végül utóbbi maradt a negyedik, és kisvártatva már Verstappen támadta. Lassú defektje miatt azonban Russellnek másodszor is ki kellett állnia a boxba, ami következtében visszaesett a hetedik helyre.

Az ekkor az élen autózó Antonellit a 36. körben hívta ki új gumikért a Mercedes, így ismét Leclerc állt az élre, mögötte hét másodperccel jött az olasz, akit Verstappen, Hamilton, Norris, Hadjar, Russell, Lawson, Lindblad és Gabriel Bortoleto (Audi) követett a pontszerző helyeken.

A vb-pontversenyek állása

* *versenyzők:* 1. Antonelli 179 pont, 2. Russell 154, 3. Hamilton 147, 4. Leclerc 108, 5. Norris 97, 6. Oscar Piastri (ausztrál, McLaren) 82, 7. Max Verstappen (holland, Red Bull) 76, 8. Hadjar 52, 9. Gasly 42, 10. Lawson 39, 11. Lindblad 20, 12. Oliver Bearman (brit, Haas) 18, 13. Colapinto 18, 14. Bortoleto 6, 15. Carlos Sainz Jr. (spanyol, Williams) 6, 16. Alexander Albon (thaiföldi, Williams) 5, 17. Esteban Ocon (francia, Haas) 3, 18. Fernando Alonso (spanyol, Aston Martin) 1

* *csapatok:* 1. Mercedes 333 pont, 2. Ferrari 255, 3. McLaren 179, 4. Red Bull 128, 5. Alpine 60, 6. Racing Bulls 59, 7. Haas 21, 8. Williams 11, 9. Audi 6, 10. Aston Martin 1

A 39. körben Nico Hülkenberg Audija megállt a pályán, a sárga zászlós figyelmeztetés alatt pedig Verstappen és Norris azonnal a boxba hajtott kereket cserélni. A 41. körben Antonelli – aki a leggyorsabb volt a mezőnyben – váratlanul lelassult, a boxban pedig nemcsak új kerekeket kapott, hanem orrkúpot is cseréltek a Mercedesen. Bár csapattársa mögé visszajött az ötödik helyre, a mögötte érkezők folyamatosan előzték meg őt, csapata pedig tanácstalan volt, hogy milyen problémája van autójának.

A 48. körben a harmadik helyen száguldó Verstappen a kavicságyban landolt, ami miatt pályára hajtott a biztonsági autó. Az élmezőnyből a két Ferrarin kereket cseréltek, Russell viszont kint maradt, így Hamiltont megelőzve feljött másodiknak. Végül az ő taktikája volt kifizetődő, mert a versenyzőket csak az utolsó kanyarban engedték újukra, így már nem volt lehetőség újabb előzésre.

„Fantasztikus érzés, nagyon boldog vagyok. Bízom abban, hogy magammal tudom vinni ezt a pillanatot a következő versenyekre is” – értékelt a célba érkezés után a győztes.

A versenyhétvégét összesen 564 ezer szurkoló látta a helyszínen, ami új rekord a Forma-1 történetében.

A vb a jövő hét végén a Belga Nagydíjjal folytatódik, majd július 24. és 26. között a Hungaroringre látogat a mezőny a nyári szünet előtt.

Eredményjelző

Forma-1-es Brit Nagydíj, Silverstone (52 kör, 306,198 km):

* *pontszerzők:* 1. Charles Leclerc (monacói, Ferrari) 1:27:11.335 óra, 2. George Russell (brit, Mercedes) 0.427 másodperc hátrány, 3. Lewis Hamilton (brit, Ferrari) 0.772 mp h., 4. Lando Norris (brit, McLaren) 1.149 mp h., 5. Isack Hadjar (francia, Red Bull) 1.598 mp h., 6. Liam Lawson (új-zélandi, Racing Bulls) 2.023 mp h., 7. Arvid Lindblad (brit, Racing Bulls) 2.214 mp h., 8. Gabriel Bortoleto (brazíl, Audi) 2.413 mp h., 9. Franco Colapinto (argentin, Alpine) 3.229 mp h., 10. Pierre Gasly (francia, Alpine) 3.445 mp h.

* *pole pozíció:* Andrea Kimi Antonelli (olasz, Mercedes)

Izrael katonákat és Vaskupola- rendszert küldött az Egyesült Arab Emírségekbe a háború idején

Izrael több tucat katonát, valamint egy Vaskupola légvédelmi rendszert küldött az Egyesült Arab Emírségekbe az Irán elleni háború idején – jelentette be vasárnap Miri Regev közlekedési miniszter.

A The Jerusalem Post és más izraeli médiumok már április végén, külföldi forrásokra hivatkozva beszámoltak arról, hogy Izrael segítséget nyújtott az Egyesült Arab Emírségeknek. A hírt vasárnap hivatalos izraeli forrásból is megerősítették.

A lapoknak nyilatkozó izraeli tisztviselők szerint a Vaskupola-rendszer és az elfogórakéták küldéséről azt követően született döntés, hogy Benjámin Netanjahu izraeli miniszterelnök telefonon egyeztetett az Egyesült Arab Emírségek elnökével, Mohammed bin Zájid Ál Nahajan sejjkel.

Az izraeli légvédelmi rendszer több tucat,

az Öböl-menti állam felé kilőtt iráni rakétát semmisített meg. A Vaskupolát most vetették be először éles műveleti körülmények között az Egyesült Államokon és Izraelen kívül. Szingapúr korábban már vásárolt és rendszeresített ilyen légvédelmi rendszert, Románia pedig várhatóan szintén beszerez egyet.

Irán a háború során több száz ballisztikus rakétával és drónnal többet indított az Egyesült Arab Emírségek ellen, mint Izrael ellen.

Izrael és az Egyesült Arab Emírségek katonai, biztonsági és hírszerzési együttműködést folytat 2020 szeptembere, az Ábrahám-egyezmények aláírása óta, de kapcsolatuk az Irán elleni háború idején magasabb szintre emelkedett.

Bár a rakéták és drónok túlnyomó többségét megsemmisítették, néhány áttörte a légvédelmet, és katonai, valamint polgári célpontokat talált el az Egyesült Arab Emírségek területén. (MTI)

Szóbeli tárgyalást kér az Európai Bizottság ellen indított perben a Székely Nemzeti Tanács

Szóbeli tárgyalás megtartását kéri európai polgári kezdeményezésének ügyében az Európai Bizottság (EB) ellen indított perben a felperes Székely Nemzeti Tanács (SZNT), mely múlt hétfőn benyújtotta az erre vonatkozó kérelmét az Európai Unió Törvényszékéhez – tájékoztatta az MTI-t a szervezet.

Az SZNT álláspontja szerint ugyanis az ügy több olyan jogi és eljárásjogi kérdést vet fel, amelyek szóbeli tárgyalás keretében tisztázhatók. A személyes meghallgatás lehetőséget biztosít arra, hogy a felek közvetlenül reagáljanak egymás érveire, pontosítsák álláspontjukat, valamint válaszoljanak a törvényszék esetleges kérdéseire – írták.

„Meggyőződésünk, hogy ez az ügy teljes körű és alapos elbírálásához vezethet” –

hangsúlyozták a közleményben. Hozzáadték, hogy a törvényszék döntéséről tájékoztatni fogják a közvéleményt, ugyanis az ügy „erkölcsi támogatása ma is pont olyan fontos, mint az aláírások gyűjtése idején”.

Az SZNT emlékeztetett, hogy a Kohéziós politika a régiók egyenlőségéért és regionális kultúrák fenntarthatóságáért elnevezésű európai polgári kezdeményezést több mint egymillió uniós polgár támogat, és tizenegy tagállamban érte el a szükséges támogatási küszöböt 2019 és 2021 között.

Az Európai Bizottság azonban 2025. szeptember 3-án úgy döntött, hogy nem terjeszt elő jogalkotási javaslatot a kezdeményezés alapján. A szervezők ezért az Európai Unió Törvényszékén megtámadták a bizottsági döntést és annak megsemmisítését kérték. (MTI)

Közlemény

a városrendezési dokumentáció jóváhagyásáról szóló határozattervezet kidolgozásával kapcsolatban

ZONÁLIS VÁROSRENDEZÉSI TERV (PUZ) – többfunkciós központ létesítése Szászrégenben, a Pandúrok utca 108A szám alatt

2026. július 8-án, Szászrégen város polgármestere bejelenti a döntéshozatali átláthatósági eljárás megindítását a ZONÁLIS VÁROSTERVEZÉSI TERV (PUZ) – többfunkciós központ létesítése, Pandúrok utca 108A. szám, Szászrégen, Maros megye című terv kapcsán.

E határozattervezet kidolgozásának oka az intézményünknel 2026. június 25-én 46.686. szám alatt nyilvántartásba vett kérelem, amely a Zónás városrendezési terv (PUZ) – Multifunkcionális központ építése, Pandúrok utca 108A. szám, Szászrégen, Maros megye című terv, és a döntéshozatali átláthatósági eljárás megindításának szükségessége. A városrendezési dokumentáció Szászrégen területén, a Pandúrok utca 108A. szám alatt található telekre vonatkozik, amely a Szászrégen 50574. számú telekkönyvben, 50574. kataszteri szám alatt szerepel, teljes területe 4010 m². A területrendezésről és városrendezésről szóló 350/2001. sz. törvény 32. cikke (5) bekezdésének a) pontja szerinti rendelkezéseknek megfelelően, az azt követő módosításokkal és kiegészítésekkel, a területi városrendezési terv új szabályokat állapít meg a következő módosításokkal és kiegészítésekkel, a területi városrendezési terv új szabályokat állapít meg a következőkre vonatkozóan: az építési szabályozás, a terület funkciója, a megengedett maximális magasság, a telekhasznosítási együttható (CUT), a telekbeépítettségi arány (POT), az épületek beépítési vonaltól való eltolása, valamint a telek oldalsó és hátsó határaitól való távolságok.

A határozattervezethez tartozó dokumentáció a következőket tartalmazza:

- 47562/2026.07.02. számú jóváhagyási előterjesztés;
- 47620/2026.07.02. számú szakértői jelentés;
- A 141/2026.07.02. számú határozattervezet teljes szövege;

Mellékletek: 1. Bemutató emlékeztető, 2. A PUZ-hoz kapcsolódó helyi városrendezési szabályzat, 3. A jelenlegi helyzetrajz – méretarány 1:500, 4. A PUG-ba való beillesztési terv – méretarány 1:5000_2, 5. Városrendezési szabályozási terv – méretarány 1:500_5, 6. Városi berendezési lehetőségek_7, 7. Közműszabályozási terv – méretarány 1:500_8, 8. Útprofilok – méretarány 1:100_9)

A dokumentáció megtekinthető:

Az intézmény honlapján, a www.primariareghin.ro oldalon, a Döntéshozatali átláthatóság menüpont alatt, a következő linken: <https://www.primariareghin.ro/ro/primaria-reghin/transparenta-decizionala/>;

- Szászrégen város önkormányzatának székhelyén, a Petru Maior tér 41. szám alatt;

A határozattervezet másolatát az intézményen belül működő

Polgári Információs Központhoz benyújtott kérelem alapján lehet beszerezni;

A döntéshozatali átláthatósági eljárás alá vont határozattervezettel kapcsolatos javaslatokat, észrevételeket és ajánlasként szolgáló véleményeket 2026. július 24-ig lehet benyújtani:

- az intézmény honlapján elérhető online úrlapon keresztül: www.primariareghin.ro, a Döntéshozatali átláthatóság menüpont alatt található https://www.primariareghin.ro/fileadmin/editorimages/doc/Formulare/2022/formular_Legea_52.docx linkre kattintva, amelyet letöltés és kitöltés után az office@primariareghin.ro e-mail-címre lehet elküldeni;

- elektronikus üzenet formájában az office@primariareghin.ro e-mail-címre;
- postai úton a következő címre: Szászrégen város, Maros megye, Petru Maior tér 41. szám;
- az intézmény székhelyén, a Polgári Információs Központban, amelynek címe: Szászrégen város, Petru Maior tér, 41. szám alatt, annak nyitvatartási ideje alatt, azaz: hétfőn, kedden és csütörtökön 8–16 óra között, szerdán 8–18.30 óra között, valamint pénteken 8–13.30 óra között.

A beküldött anyagokon fel kell tüntetni a következő megjelölést: „Javaslatok a ZONÁLIS VÁROSTERVEZÉSI DOKUMENTÁCIÓ (PUZ) – többfunkciós központ létesítése, Pandúrok utca 108A. szám, Szászrégen, Maros megye jóváhagyásáról szóló határozattervezethez”.

A javaslatokat, észrevételeket és ajánlasként szolgáló véleményeket az intézmény honlapján, a www.primariareghin.ro oldalon, a Döntéshozatali átláthatóság menüpont alatt, a következő linken tesszük közzé: <https://www.primariareghin.ro/ro/primaria-reghin/transparenta-decizionala/>.

Az írásban megfogalmazott és benyújtott ajánlások figyelmen kívül hagyását írásba indokolja a felelős szerv.

Az érdeklődők számára lehetőség nyílik egy olyan találkozó megszervezésére is, amelyen nyilvánosan megvitathatják a határozattervezetet, amennyiben ezt 2026. augusztus 19-ig írásban kéri egy jogszerűen létrehozott egyesület, illetve egy másik hatóság vagy közintézmény.

További információkért az alábbi elérhetőségeken állunk rendelkezésükre: telefon: 0265/511-112, 164-es mellék, e-mail: office@primariareghin.ro, civil társadalmi kapcsolatokért felelős kapcsolattartó: Marinescu Sorina.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

KÜLÖNFÉLÉK

VÁLLALUNK szobafestést, bármilyen szigetelést, rámolást, takarítást, kőművesmunkát, készítünk új tetőt, teraszt, balkont, ereszcSATORNÁT. Tel. 0742-344-119, Szabolcs. (28588)

ELSZÁLLÍTUNK felesleges bútort, ruhát és egyéb tárgyat, fertőtlenítünk, kifestünk alagsor, garázst. Tel. 0747-816-052. (28576)

BÁRMILYEN típusú munkát vállalunk, külső-belső munkát, fateraszkesztést, stb. Tel. 0751-696-823. (28632-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Szívünkben helyedet nem pótolja semmi, míg e földön élünk, nem fogunk feledni...
Fájó szívvel emlékezünk
MOLNÁR ZOLTÁNRA
halálának második évfordulóján. Emléke legyen áldott!
Szerető felesége és családja. (p.-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal és megtört szívvel tudatjuk, hogy a drága jó férj, édesapa, nagypapa, após, apatárs, sógor, testvér, rokon, szomszéd és ismerős,
BIRÓ ANDRÁS
a Mobex bútorgyár volt tervezője életének 87. évében, július 7-én csendesen megpihent. Temetése pénteken, július 10-én 13 órakor lesz a meggyesfalvi temetőben. Virrasztása csütörtökön 18 órától ugyanott. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
A gyászoló család. (28633-I)

DORA KÓRHÁZ

Teljes körű ellátás
az egész családnak!

 Szemészet

 Gasztroenterológia

 Kardiológia

 Fül-orr-gégészet

 Érsebészet

 Tüdőgyógyászat

 Plasztikai sebészet

 www.doraoptics.ro

 0771 195 340

24 PLUSZ

hétfőtől csütörtökig
20:00

ÉTV ERDÉLY TV

Marosvásárhelyi Rádió Románia

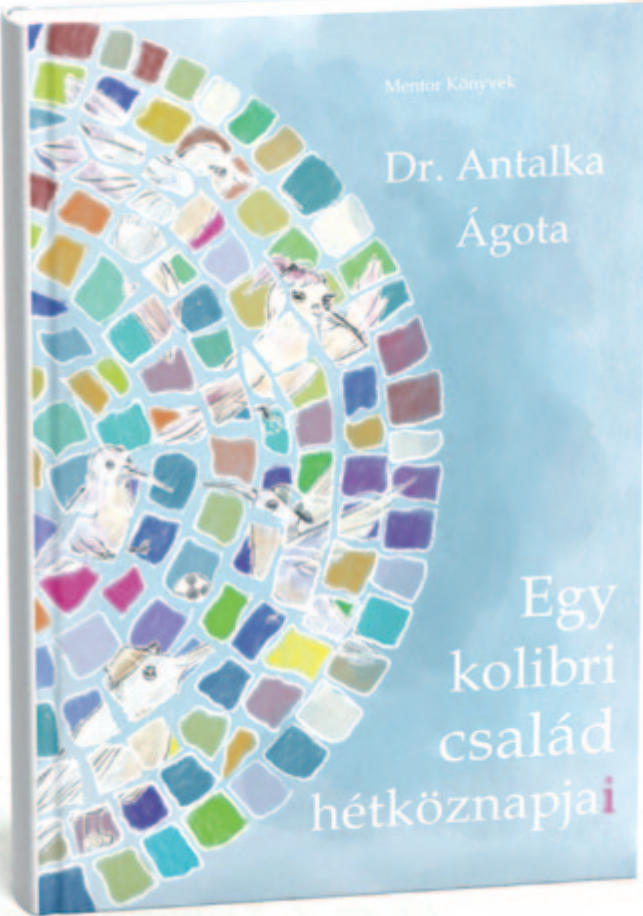
www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM

106,8 FM

1323 AM

<https://mentorkonyvek.ro/>

Dr. Antalka Ágota

Egy kolibri család hétköznapijai

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112	• DIGI	- 0365/400-401 - 0365/400-404
• Rendőrség	- 0265/202-305	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-500-929
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- 0265/210-110	- vidék	- 0265/929
• Sürgősség szolgálat: - gyermekeknek	- 0265/210-177	• Delgaz Grid	- 0265/200-928 - 0800/800 928
• Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	• Aquaserv:	- hideg víz-csatorna - 0265/215-702 - közönségszolgálat - 0265/208-888 - központ - 0265/208-800 - 08008 208-888
• Prefektúra	- 0265/266-801	• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 021-9551
• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442 - 0265/262-907	• Vasútállomás	- 0265/236-284
• Gyulafehérvári Caritas, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között:	0736-883-110	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119 - 0744-282-710
• Procardia Egészségügyi Központ	- Orvosi rendelők: M. Eminescu u. 3. sz.: - 0265/210-087 - Fizioterápia: Arany János u. 46. sz.: - 0730-545-646	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865 - koporsók, kellékek, - 0745-606-215 - koszorúk - 0745-606-269 - halottszállítás - 0758-047-604
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304 - 0265/312 436 - 0265/250-120 - 0265/263 351		
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351		
• Dora Optics	- 0733-553-976 - 0733-553-976		

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője
lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268-854-es
telefonon.